

Inspraakbundel

Zienswijzen op ontwerp-kavelbesluiten 'Kavels Alpa en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	9
Zienswijze 202302557 tot en met 202302641	10

Woord vooraf

Van vrijdag 21 juli 2023 tot en met donderdag 31 augustus 2023 lag het ontwerp-kavelbesluit en de bijbehorende milieueffectrapporten voor de kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Wat gaat er gebeuren?

In het windenergiegebied IJmuiden Ver worden op zo'n 62 kilometer ten westen van de kust van Noord-Holland in totaal drie windparken gebouwd. Het gaat om de kavels Alpha, Beta en Gamma. De kavels IJmuiden Ver Alpha en Beta hebben ieder een vermogen van circa 2 gigawatt (GW).

De kavels Alpha en Beta werden tot voor kort samen aangeduid als IJmuiden Ver kavels I–IV. Onlangs heeft een naamwijziging plaatsgevonden en wordt gesproken over IJmuiden Ver kavel Alpha (voorheen kavels I en II) en IJmuiden Ver kavel Beta (voorheen kavels III en IV). In eerdere stukken wordt nog verwezen naar de oude naam IJmuiden Ver kavels I–IV.

In de op 7 juni 2022 vastgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de toelichting terug te vinden op het initiatief om in het windenergiegebied IJmuiden Ver kavelbesluiten te nemen voor de kavels I–IV. Verder beschrijft de notitie waaraan het milieuonderzoek en de milieueffectrapporten (MER's) voor de kavelbesluiten moeten voldoen.

Voor de kavels Alpha en Beta worden ook platforms gerealiseerd waar de door de windturbines opgewekte stroom samenkomt en via ondergrondse hoogspanningsverbindingen aan land wordt gebracht. Deze platforms en verbindingen met land zijn geen onderdeel van de kavelbesluiten en de MER's. De vergunningverlening hiervoor geschiedt in een aparte procedure.

Waarom is dit project nodig?

De doelstelling van het kabinet is rond 2030 ongeveer 21 GW opgesteld vermogen te realiseren voor de opwek van windenergie op zee. Dan leveren de windparken op zee 16% van de benodigde energie in Nederland. Dat is ongeveer 75% van het huidige elektriciteitsverbruik in Nederland. Om dat doel te halen, zijn in het Programma Noordzee 2022–2027 gebieden op de Noordzee aangewezen voor de opwek van windenergie. Het windenergiegebied IJmuiden Ver is één van die gebieden.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op grond van de Wet windenergie op zee neemt de Minister voor Klimaat en Energie in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en de Minister voor Natuur en Stikstof voor elk windpark een kavelbesluit. In een kavelbesluit wordt bepaald waar en onder welke voorwaarden een windpark gebouwd en geëxploiteerd mag worden.

Voor de ontwerp-kavelbesluiten voor de kavels Alpha en Beta zijn afzonderlijke MER's opgesteld om de gevolgen voor het milieu en de gebruiksfuncties op de Noordzee in beeld te brengen. Een passende beoordeling als bedoeld in de Wet natuurbescherming maakt onderdeel uit van deze MER's.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon de ontwerp-kavelbesluiten en de MER's van vrijdag 21 juli tot en met donderdag 31 augustus 2023 inzien op <http://www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-en-beta>.

Zienswijzen

Op het ontwerp-kavelbesluit zijn binnen de reactietermijn in totaal 10 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over de MER's. De ontvangen zienswijzen en het advies van de Commissie worden betrokken bij het vaststellen van de definitieve kavelbesluiten. Deze zullen naar verwachting eind 2023 gereed zijn en worden ook gepubliceerd. Dit zal worden aangekondigd in de Staatscourant en op www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-enbeta.

Wanneer u niet reageert op de ontwerpbesluiten, kunt u later alleen reageren op de definitieve besluiten als deze tegen uw belangen ingaan.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Wind op zee IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-en-beta. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan naar Bureau Energieprojecten op telefoonnummer: 070 379 89 79.

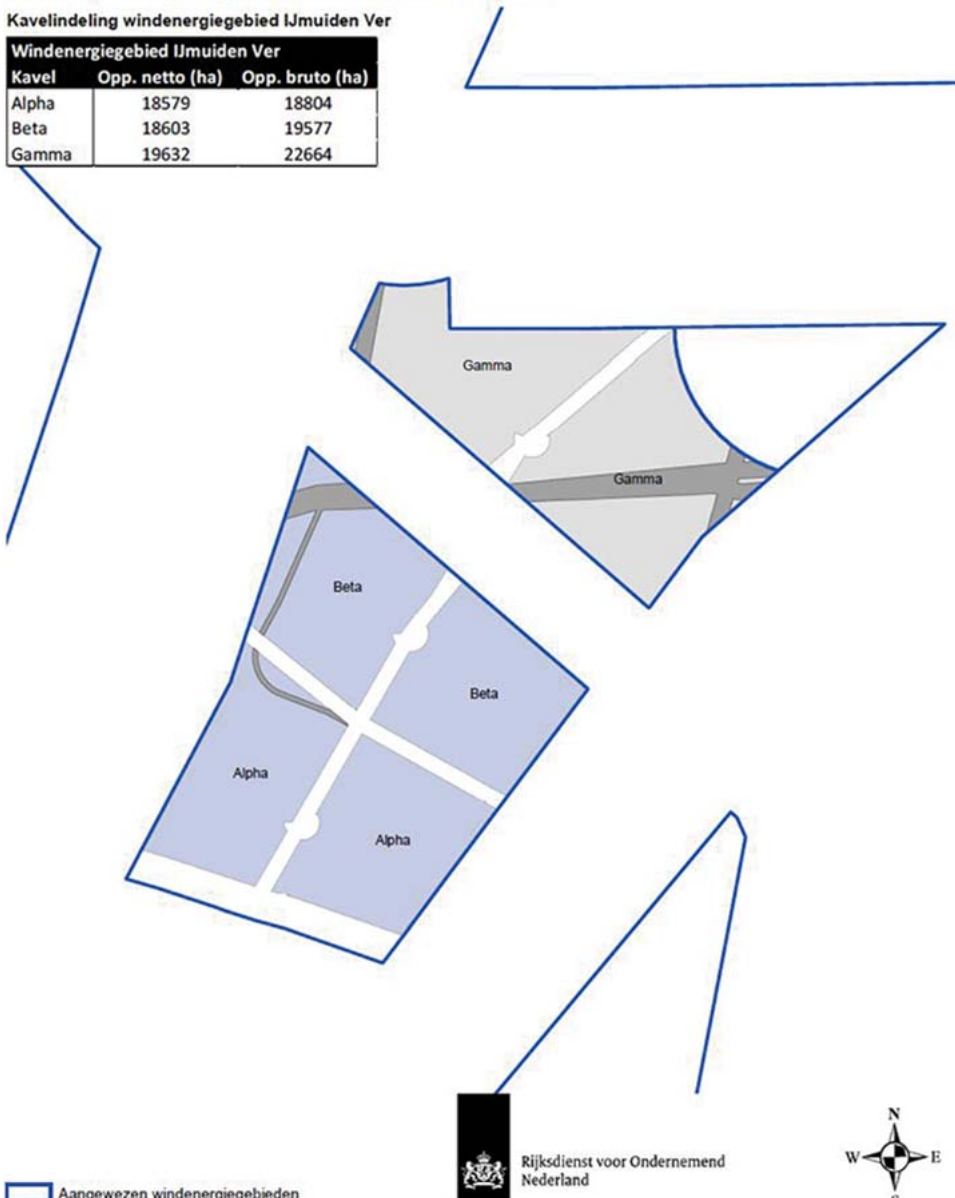
Kennisgeving ontwerp-kavelbesluiten kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van vrijdag 21 juli tot en met donderdag 31 augustus 2023 liggen de ontwerp-kavelbesluiten en de bijbehorende milieueffectrapporten voor de kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver ter inzage. In deze periode kunt u hierop reageren.

Windenergiegebied IJmuiden Ver

Kavelindeling windenergiegebied IJmuiden Ver

Windenergiegebied IJmuiden Ver		
Kavel	Opp. netto (ha)	Opp. bruto (ha)
Alpha	18579	18804
Beta	18603	19577
Gamma	19632	22664

De creative commons license 4.0 is van toepassing op dit materiaal.

Deze kaart is gebaseerd op informatie beschikbaar in mei 2023. Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan het samenstellen van de kaart, kan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland niet verantwoordelijk worden gesteld voor welke schade dan ook, voortvloeiend uit onnauwkeurigheden en/of verouderde informatie. De besluiten over windenergie gebieden zijn nog niet definitief.

date: 2023-05-16 mapnr: 20230509MW

Wat gaat er gebeuren?

In het windenergiegebied IJmuiden Ver worden op zo'n 62 kilometer ten westen van de kust van Noord-Holland in totaal drie windparken gebouwd. Het gaat om de kavels Alpha, Beta en Gamma. De kavels IJmuiden Ver Alpha en Beta hebben ieder een vermogen van circa 2 gigawatt (GW).

De kavels Alpha en Beta werden tot voor kort samen aangeduid als IJmuiden Ver kavels I–IV. Onlangs heeft een naamwijziging plaatsgevonden en wordt gesproken over IJmuiden Ver kavel Alpha (voorheen kavels I en II) en IJmuiden Ver kavel Beta (voorheen kavels III en IV). In eerdere stukken wordt nog verwezen naar de oude naam IJmuiden Ver kavels I–IV.

In de op 7 juni 2022 vastgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de toelichting terug te vinden op het initiatief om in het windenergiegebied IJmuiden Ver kavelbesluiten te nemen voor de kavels I–IV. Verder beschrijft de notitie waaraan het milieuonderzoek en de milieueffectrapporten (MER's) voor de kavelbesluiten moeten voldoen.

Voor de kavels Alpha en Beta worden ook platforms gerealiseerd waar de door de windturbines opgewekte stroom samenkomt en via ondergrondse hoogspanningsverbindingen aan land wordt gebracht. Deze platforms en verbindingen met land zijn geen onderdeel van de kavelbesluiten en de MER's. De vergunningverlening hiervoor geschiedt in een aparte procedure.

Waarom is dit project nodig?

De doelstelling van het kabinet is rond 2030 ongeveer 21 GW opgesteld vermogen te realiseren voor de opwek van windenergie op zee. Dan leveren de windparken op zee 16% van de benodigde energie in Nederland. Dat is ongeveer 75% van het huidige elektriciteitsverbruik in Nederland. Om dat doel te halen, zijn in het Programma Noordzee 2022–2027 gebieden op de Noordzee aangewezen voor de opwek van windenergie. Het windenergiegebied IJmuiden Ver is één van die gebieden.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op grond van de Wet windenergie op zee neemt de Minister voor Klimaat en Energie in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en de Minister voor Natuur en Stikstof voor elk windpark een kavelbesluit. In een kavelbesluit wordt bepaald waar en onder welke voorwaarden een windpark gebouwd en geëxploiteerd mag worden.

Voor de ontwerp-kavelbesluiten voor de kavels Alpha en Beta zijn afzonderlijke MER's opgesteld om de gevolgen voor het milieu en de gebruiksfuncties op de Noordzee in beeld te brengen. Een passende beoordeling als bedoeld in de Wet natuurbescherming maakt onderdeel uit van deze MER's.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de ontwerp-kavelbesluiten en de MER's van vrijdag 21 juli tot en met donderdag 31 augustus 2023 inzien op www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-en-beta.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid in bibliotheken. U kunt er binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld om de documenten die bij dit project horen op de computer te bekijken. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 21 juli tot en met donderdag 31 augustus 2023 reageren op de ontwerp-kavelbesluiten en de MER's. Dit heet het indienen van een zienswijze.

We stellen het op prijs als u aangeeft op welk ontwerp-kavelbesluit of op welke MER u reageert.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging.

- Digitaal: via het reactieformulier op de website Wind op zee – IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta (rvo.nl)

-
- Per post: door een brief te sturen naar:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Wind op Zee IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta
Postbus 111
9200 AC Drachten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.
 - Telefonisch: op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur op telefoonnummer 070 379 89 79

Wat is de verdere procedure?

De Commissie voor de milieueffectrapportage brengt een advies uit over de MER's. De ontvangen zienswijzen en het advies van de Commissie worden betrokken bij het vaststellen van de definitieve kavelbesluiten. Deze zullen naar verwachting eind 2023 gereed zijn en worden ook gepubliceerd. Dit zal worden aangekondigd in de Staatscourant en op www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-en-beta.

Wanneer u niet reageert op de ontwerpbesluiten, kunt u later alleen reageren op de definitieve besluiten als deze tegen uw belangen ingaan.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Wind op zee IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/woz-ijmuiden-ver-kavels-alpha-en-beta.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan naar Bureau Energieprojecten op telefoonnummer: 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op ontwerp-kavelbesluit 'Kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202302557	202302557
202302558	202302558
202302559	202302559
202302560	202302560
202302561	202302561
202302562	202302562
202302563	202302563
202302564	202302564
202302565	202302565
202302641	202302641

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen op ontwerp-kavelbesluit 'Kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden Ver'

Zienswijzenummer	Organisatie
202302560	BBL Company V.O.F., GRONINGEN
202302562	bp Europa SE - bp Nederland, EUROPOORT ROTTERDAM
202302561	Eneco, ROTTERDAM
202302641	Nederlandse WindEnergie Associatie
202302559	RWE, ZWOLLE
202302558	Stichting de Noordzee en Natuur & Milieu, UTRECHT
202302557	TotalEnergies SE, S-GRAVENHAGE
202302565	Vattenfall, AMSTERDAM
202302564	Vattenfall Wind Development Netherlands B.V., AMSTERDAM
202302563	Vogelbescherming Nederland, ZEIST

Zienswijze 202302557 tot en met 202302641

Verzonden: 8/30/2023 9:23:27 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Prinses Catharina-Amaliastraat
Huisnummer: 5
Postcode: 2496 XD
Woonplaats: s-Gravenhage
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: TotalEnergies SE

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver
Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver
MER Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Refer to the document in the attachment "230828_Response Site Decision_Q2"
96289320_9329864_230828_Response_Site_Decision_Q2.pdf

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

No

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

No

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Refer to the document in the attachment "230828_Response Site Decision_Q5"
96289320_9329865_230828_Response_Site_Decision_Q5.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Yes, in our view the following incorrections are included in the Site decisions.

Document	Paragraph reference	Target section	Incorrection
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	II.7.3.2	Production loss due to curtailment for bat protection	We wonder if the indicated 1.1% of losses due to curtailment for bats is correct. Using the loss of 88 MWh/15 MW turbine indicated in the footnote, we calculate a loss of 5.87 FLH. For a 2 GW wind farm reaching a yearly production of 9,000 GWh, a year would correspond to 4,500 FLH. Making the ratio of these two numbers, the curtailment losses would amount to 5.87 FLH/4,500 FLH = 0.13%. Could you clarify how you get to the 1.1% figure?
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	II.7.8.8 §2	Strengthening of biodiversity	"verslechtering" (worsening) of the marine ecosystem, should be "verbetering" (improving) instead

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Yes, please find below our questions and comments.

Document	Paragraph reference	Target section	Question
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	II.7.8.4	Curtailement during bird migration	It is not clear if the curtailment provision ("stilstandvoorziening") during bird migration means the same as the act of setting the wind farm cut-off to less than 2 rpm at night during bird migration period
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	II.7.8.4	Curtailement during bird migration	No value on the expected losses due to curtailment during bird migration is specified. We assumed a loss of 13 FLH as for the HKW windfarm, since the regulation has not changed significantly, but could you provide a value?
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	II.7.8.4	Bird detection system to monitor bird migration	It is not clear what the extent of the bird detection system, of which the government will cover the acquisition and maintenance costs, is supposed to be. Will this one system be sufficient to monitor all migration birds? Or is it expected that another system will need to be acquired by the permit holder?
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	III.3.3	Bandwidth wind farm	<p>An explanation for why the minimum turbine capacity was increased to 15 MW compared to the HKW tender is missing.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Could you clarify this decision? Will turbines with a booster, which including the booster exceed 15 MW, qualify as 15 MW turbines?

			<p>We are also wondering whether the supply chain has been consulted before increasing the minimum capacity as we are worried that not enough wind turbine OEMs would be able to supply turbines of minimum 15 MW for both sites.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Did you get any feedback from the supply chain?
<p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u></p> <p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u></p>	II.6	Weighing up interests of different uses	The required safety distances to pipelines and TenneT platforms reduce even more a space that is already tight, to place all the WTG to achieve the required energy contribution. Would it be possible to reduce these safety distances?
<p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u></p> <p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u></p>	III.4.5	Limit nitrogen deposit in Natura 2000 area	Can you confirm that the plans to demonstrate the nitrogen deposit limits can be submitted after bids are awarded?
<p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u></p> <p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u></p>	III.4.3, III.4.4, III.5.2 (Alpha)	Monitoring of mitigation measures for birds and bats	Can you confirm that the birds and bat monitoring plans can be submitted after bids are awarded?
<p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u></p> <p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u></p>	III.4.4.a	Mitigation measure for bats	Can you confirm that "night" in the table with cut-in wind speeds means from sunset to sunrise?
<p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u></p> <p><u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u></p>	III.4.9	Wind farm visibility	We understand that the wind farm should be visible as described in the information sheet "Aanduiding offshore windturbines en offshore windparken", but the potential implications of ecology

			measures is unclear. Could you clarify how we should demonstrate that aviation safety is not compromised by different color of WTG or a different lighting plan? Can you specify by when it should be demonstrated?
<u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u> <u>Ontwerpkavelbesluit Kavel Beta WOZ IJmuiden Ver</u>	III.7	Safety strategy	Can you confirm that the plans for the safety strategy can be submitted after bids are awarded?
<u>MER Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u>	Site I - Chapter 6.4.1 and Site II - Chapter 6.1.1	Bird densities	Are the calculated bird densities of the Pondera report (table 6.4 p.144) and Bureau Waardenburg report (Background document, table 6.1a, p.459) already corrected by fraction of time in flight?
<u>MER Kavel Alpha WOZ IJmuiden Ver</u>		Bird collision casualties	Can you confirm that sCRM outputs shown in the EIA (number of casualties) are those from Option 3?

Verzonden: 8/30/2023 4:48:03 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Arthur van Schendelstraat

Huisnummer: 600

Postcode: 3511 MJ

Woonplaats: Utrecht

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens: Stichting de Noordzee en Natuur & Milieu

Organisatie: Stichting de Noordzee en Natuur & Milieu

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Op ontwerp-kavelbesluiten Alpha en Beta en de MER voor kavels Alpha en Beta

96299537_9333035_Final_Zienswijze_IJmuiden_Ver_SdN_en_NM_30082023.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie onze zienswijze in Bijlage 1.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie onze zienswijze in Bijlage 1.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie onze zienswijze in Bijlage 1.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie onze zienswijze in Bijlage 1.

Zienswijze Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu betreffende kavelbesluiten V en VI windenergiegebied IJmuiden Ver - concept ontwerp kavelbesluiten Alpha en Beta en de MER voor kavel Alpha en Beta

30 augustus 2023

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van het verschijnen van de ontwerp kavelbesluiten Alpha en Beta en de MER voor kavel Alpha en Beta dienen wij graag onze zienswijze op bovengenoemde stukken in. Wij verzoeken u de hierna genoemde aandachtspunten in de definitieve Kavelbesluiten en MER's op te nemen.

Naast een aantal detailpunten per pagina per rapportage openen wij graag met een overkoepelende aanvulling aangaande de relatie met het Noordzeeakkoord, Risico's en Kansen van Wind Op Zee, en de Oproep van financiële instellingen en natuurorganisaties.

Aansluiting bij het Noordzeeakkoord

De uitrol van windenergie op zee heeft een significante impact op de ruimtelijke ordening van het Nederlands deel van de Noordzee. Te realiseren windparken binnen kavels Alpha en Beta van windenergiegebied IJmuiden Ver betreffen grote infrastructurele projecten op de Noordzee. Voor de plaatsing van infrastructuur op het Nederlandse deel van de Noordzee zijn bindende afspraken gemaakt in het Noordzeeakkoord (NZA). Alle afspraken uit het Noordzeeakkoord die betrekking hebben op infrastructuur gelden ook voor deze twee locaties. In de huidige ontwerp kavelbesluiten wordt het Noordzeeakkoord alleen benoemd en dat er afspraken zijn gemaakt in het Noordzeeakkoord. Maar nergens wordt expliciet vermeld dat het project als zodanig onder de werkingssfeer van het NZA valt. Dat verontrust ons des te meer omdat dit herhaaldelijk besproken is binnen het Noordzeeoverleg – de uitvoeringsorganisatie van het Noordzeeakkoord - en specifiek met het bevoegd gezag. Het ontbreken van een expliciete conformering aan het NZA lijkt ruimte vrij te laten om hiervan af te wijken. Om hierover misverstanden te voorkomen én om dit zichtbaar te maken voor alle belanghebbenden, vragen wij u in de definitieve kavelbesluiten en MERs op te laten nemen:

- Dat alle bepalingen van het NZA van toepassing zijn op deze kavelbesluiten
- Dat de milieueffecten die in het MER gepresenteerd gaan worden uit gaan van afspraken uit het NZA zoals die voor infrastructuur / installaties zijn verwoord. In het bijzonder (maar niet uitsluitend) gaat het daarbij om:
 - o Het hanteren van de milieueffecten van evident BBT voor de voorbereiding-, de aanleg-, de exploitatie- en onderhoudsfase -en de ontmantelingsfase voor milieu-en natuurversterkend bouwen en exploiteren.
 - o Het weergeven van de milieueffecten in relatie met andere (en groeiende) milieudrukfactoren op de Noordzee (uitrol van Wind op zee, toename van scheepsvaart, extra gaswinning), dus de cumulatieve effecten.
 - o De maximale natuurmitigatie die de initiatiefnemer kan toepassen voor niet te vermijden effecten.

Ten aanzien van een (aanvullend) *toetsingskader* waarnaar u informeert in de informatie bij de uitnodiging tot zienswijze-indiening vertrouwen wij erop dat het uiteindelijke MER ook expliciet getoetst zal worden op het Noordzeeakkoord.

Risico's en Kansen van Wind Op Zee

Voor een gezonde Noordzee is het belangrijk dat klimaatverandering én de verarming van de Noordzeenatuur worden aangepakt. Volgens Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu zijn er ook voordelen aan windparken op zee voor de onderwaternatuur. Er is relatief meer rust en ruimte voor de natuur, door een verbod op

bodemberoerende visserij binnen windparken. Dit biedt kansen voor actieve natuurversterking en passief herstel.

Windparken en de bijbehorende infrastructuur brengen echter ook ecologische risico's met zich mee. De belangrijkste risico's zijn in [dit rapport](#) in kaart gebracht ("Rol wind op zee uit met oog voor de natuur"). De volgende uitdagingen zijn gevonden: 1) er bestaan nog veel ecologische kennisleemtes over de (cumulatieve) risico's van wind op zee, vooral in combinatie met andere drukfactoren, zoals olie en gas, scheepvaart, zandwinning en visserij; 2) de noodzaak, de methoden en het effect van mitigatiemaatregelen zijn nog niet voldoende in kaart gebracht; en 3) er wordt nu al beleid gemaakt voor de opschaling van wind op zee ná 2030, waardoor er geen tijd lijkt te zijn om de uitkomsten van deze onderzoeken te implementeren in het beleid. Het risico wordt steeds groter dat de ambitie voor wind op zee niet meer zal passen binnen de ecologische draagkracht van de Noordzee. Hierdoor voorziet Stichting De Noordzee een scenario waarin het beschermen van de Noordzeenatuur en het halen van de klimaatdoelen elkaar belemmeren of zelfs klemzetten.

Stichting De Noordzee doet de volgende aanbevelingen voor beleidsmakers:

1. Versnel het beschermen van waardevolle natuurgebieden om de Noordzeenatuur robuuster te maken voor de aankomende industrialisering.
2. Versnel en vergroot het onderzoek naar de ecologische impact, mitigatiemogelijkheden en innovatie van windparken op zee en pas bij kennisleemtes altijd het voorzorgsprincipe toe.
3. Waarborg dat verdere opschaling van wind op zee ná 2030 past binnen ecologische grenzen op basis van wetenschappelijke ecologische onderzoeksresultaten.
4. Geef invulling aan integraal adaptief beleid waarbij tijdig besluiten kunnen worden aangepast indien ecologische onderzoeksresultaten daar aanleiding toe geven.
5. Neem potentieel medegebruik vroegtijdig mee bij het ontwerpen van toekomstige windparken op zee.

Oproep van financiële instellingen en natuurorganisaties voor natuurversterkend en -beschermend bouwen

Tien financiële instellingen, Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu roepen het kabinet in een open brief op om natuurversterkend en -beschermend bouwen via tenders de minimale standaard te maken voor alle toekomstige windparken op de Noordzee. Dit garandeert dat de volledige offshore windsector kennis en kunde ontwikkelt die nodig is voor een gezonde Noordzeenatuur. In hun brief stellen de partijen dat er op deze manier een gelijk speelveld ontstaat voor alle financiers, investeerders en ontwikkelaars die windparken op zee willen realiseren.

Een groot deel van de Nederlandse windindustrie heeft zich publiekelijk gecommitteerd om tegen 2030 een natuurinclusieve sector te zijn: meer ecologische kennis en innovatie moeten verder natuurverlies voorkomen en zorgen voor versterking van het zeeleven in en boven de Noordzee. Het vrijwillige commitment van de sector is toe te juichen, maar voor de natuur is het noodzakelijk dat iedereen binnen de windsector een gelijke bijdrage levert.

Daarom roepen ABN AMRO Bank N.V., ABP, ASN Bank, a.s.r., ING, MN, PME pensioenfondsen, Pensioenfonds Metaal & Techniek (PMT), de Coöperatieve Rabobank U.A. en Van Lanschot Kempen – samen met Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu – het kabinet op om natuurversterkend en -beschermend bouwen via tenders de minimale standaard te maken voor alle toekomstige windparken op de Noordzee. Dit garandeert dat de volledige offshore windsector de kennis en kunde ontwikkelt die nodig is voor een gezonde Noordzeenatuur én ontstaat er een gelijk speelveld voor alle investeerders en ontwikkelaars die windparken op zee willen realiseren.

Lees hier de brief aan het kabinet, [Kamerbrief](#).

Detailpunten per pagina

Hieronder volgen een aantal detailpunten per pagina die wij graag aangepast zien in de definitieve kabelbesluiten en MER.

Ontwerpkavelbesluit Kavel Alpha en Beta

- **Bruine Bank.** Wij zouden graag zien dat de schrijfwijze van de Bruine Bank wordt aangepast naar Bruine Bank i.p.v. Bruine bank.
- **Paragraaf 4.1.4 Natuurwaarden.** In deze paragraaf worden de natuurwaarden te minimaal benoemd. Vissen en bodemdieren worden helemaal niet in deze paragraaf genoemd. Wij verzoeken u om deze paragraaf uit te breiden zodat er een beter beeld van de aanwezige natuurwaarden gegeven kan worden.
- **Paragraaf 4.1.4 Natuurwaarden.** Bij overige Natura 2000-gebieden worden het Natura 2000-gebied Doggersbank niet benoemd. Wij zouden graag zien dat de Doggersbank ook wordt toegevoegd.
- **Paragraaf 4.3.1 Beschrijving windpark.** In deze paragraaf staat het volgende: *“De tendens is om windturbines te ontwikkelen met grotere rotoren en vermogens.”* Wordt dit gedaan met voldoende wetenschappelijke onderbouwing over wat de minste impact heeft op de natuur en dan vooral vogels?
- **Paragraaf 5.2 Onderzoek naar voorkeursverkaveling.** In deze paragraaf wordt benoemd dat de geluidnormering van 164 dB op 750 meter wordt gehanteerd. In KEC 4.0 is er gerekend met een waarde van 160 dB, waarom is hiervan afgeweken? Wij willen hier graag een goede onderbouwing van zien.
- **Paragraaf 5.2 Onderzoek naar voorkeursverkaveling.** In deze paragraaf wordt het volgende beschreven: *“Uit het MER volgt dat de effecten van een windpark in kavel Alpha of Beta op de ecologie en andere gebruiksfuncties in algemene zin beperkt zijn. De cumulatieve effecten van de (internationale) windparkontwikkelingen op de ecologie nemen wel toe.*
In afwijking van het voornemen als gepresenteerd in de NRD, volgt uit het MER dat het windpark kan worden aangelegd indien bij heilactiviteit een geluidsnormering wordt gehanteerd van 164 dB re 1 µPa2s SELss (op 750 meter van de geluidsbron). Hierbij is mede gelet op de ecologische effecten van toekomstige windparken. Uit het MER volgt voorts dat als gevolg van de internationale windparkontwikkelingen de internationale populaties van de alk en zeekoet onder toenemende druk komen te staan. De bijdrage van de windparken in Nederland daaraan is echter beperkt.” Dit kan niet op deze manier gezegd worden. Het gaat hier niet om het individuele effect van de windparken, maar om het cumulatieve effect van alle windparken. Daarbij komen de soorten alk en zeekoet onder druk te staan en daar dragen de windparken in Nederland aan bij. Het cumulatieve effect op de alk en zeekoet moet nader en beter onderzocht worden.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels.** Het is apart dat de niet-broedvogelsoorten van de Bruine Bank beschreven worden onder de kop: *“Passende Beoordeling (Broed) vogels”* en niet bij de kop: *“Lokaal verblijvende niet-broedvogels”*. Aan het begin van de paragraaf worden de vogelsoorten onderverdeeld in drie categorieën. Dit zijn drie andere categorieën dan in de tekst erna besproken worden. Hier graag consistent in zijn.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels.** Er wordt benoemd dat er meer dan 2000 trekvogels per jaar slachtoffer kunnen zijn van een windpark in kavel Alpha, en meer dan 3000 trekvogels per jaar slachtoffer zijn voor kavel Beta. Graag zouden we een overzicht van welke trekvogels hier allemaal in zitten bijgevoegd zien.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Lokaal verblijvende niet-broedvogels- effecten op vogels van een windpark in kavel Alpha/Beta.** In deze paragraaf wordt het volgende beschreven: *“Lokale niet-broedende zeevogels zullen geen barrièrewerking ondervinden, omdat voor deze soorten in het windenergiegebied IJmuiden Ver geen sprake is van gerichte bewegingen op zee waarvoor een windpark aldaar een belemmering op de vliegrouete kan vormen.”* Echter gaat het hier op lokaal verblijvende niet-broedvogels en niet om trekvogels. Is er ook gekeken naar of het windpark een belemmering en/of effect geeft van het verdwijnen van een foerageer en rustgebied voor deze vogels en niet alleen naar de belemmering van vliegrouete? Als dit niet is gedaan, vragen wij u om deze effecten te onderzoeken en te benoemen in de definitieve kavelbesluit.

- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Lokaal verblijvende niet–broedvogels - cumulatieve effecten op vogels.** In deze paragraaf staat hetzelfde als in Paragraaf 5.2 Onderzoek naar voorkeursverkaveling. Er staat: *“Uit het MER volgt voorts dat als gevolg van de internationale windparkontwikkelingen de internationale populaties van de alk en zeekoet onder toenemende druk komen te staan. De bijdrage van de windparken in Nederland daaraan is echter beperkt.”* Dit kan niet op deze manier gezegd worden. Het gaat hier niet om het individuele effect van de windparken, maar om het cumulatief effect van alle windparken. En daarbij komen de soorten alk en zeekoet onder druk te staan en daar dragen de windparken in Nederland aan bij. Het cumulatieve effect op de alk en zeekoet moet nader en beter onderzocht worden.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Lokaal verblijvende niet–broedvogels - cumulatieve effecten op vogels.** In deze paragraaf benoemt u het volgende: *“De modelberekeningen laten zien dat voor de alk en zeekoet in het nationale scenario de ALI niet wordt overschreden. In het internationale scenario is wel sprake van een overschrijding. De bijdrage van Nederlandse offshore windparken aan het cumulatieve aantal slachtoffers onder zeekoeten en alken in alle offshore windparken in de zuidelijke Noordzee is echter gering, respectievelijk 3,5 procent en 5,6 procent. Hiervan is de bijdrage van de kavels Alpha en Beta van Ijmuiden Ver aan het totaal aantal slachtoffers in het internationale scenario verwaarloosbaar (0,03 procent voor zeekoet en 0,06 procent voor alk).”* Zie punt hierboven. Kavels Alpha en Beta dragen, in cumulatie, wel echt bij aan het overschrijden van de ALI. Hier moet iets aan gedaan worden en er kan niet alleen gezegd worden dat het effect van de Nederlandse windparken gering is.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Passende beoordeling- (broed)vogels.** In deze paragraaf wordt benoemd dat er onder de grote jager enkel incidenteel slachtoffers te verwachten zijn. Wij vragen u om incidenteel te specificeren in aantallen.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Passende beoordeling- (broed)vogels.** In de paragraaf benoemt u dat alken en zeekoeten, in tegenstelling tot soorten met aanvaringslachtoffers, door verstoring van een windenergiegebied geen directe sterfte ondervinden, veroorzaakt externe werking door habitatverlies ook geen directe slachtoffers. Dit kan niet zo geconcludeerd worden. Externe werking door habitatverlies, betekent ook een verlies van foerageer en rustgebied. Alken en zeekoeten kunnen hierdoor ondervoed raken en sterven of niet goed kunnen rusten en sterven door vermoeidheid. Wij vragen u om de effecten hiervan te onderzoeken en aan te passen in de tekst.
- **Paragraaf 7.3.1 Vogels. Passende beoordeling- (broed)vogels.** Dit kan niet zo opgeschreven worden. Dat er geen significant negatieve gevolgen van een windpark in kavel Alpha / Beta voor de instandhoudingsdoelstellingen van de vogelsoorten aangewezen in de Bruine Bank is, betekent niet automatisch dat er ook geen effect in cumulatie is. Deze uitspraak is ook in tegenstrijd met eerder beschreven tekst uit de ontwerp-kavelbesluit. Eerder in de tekst wordt benoemd dat voor de alk en zeekoet de internationale ALI wordt overschreden. Wij vragen u om de effecten van cumulatie graag accuraat en volledig beschrijven.
- **Paragraaf 7.3.3. Bruinvis.** Er wordt hier benoemd dat er een keuze is gemaakt om een geluidsnormering te hanteren van 164 dB re 1 μ Pa2s (op 750 meter van de heillocatie). Terwijl dit in tegenstrijd is met de KEC waar een geluidnorm van 160 dB re 1 μ Pa2s (op 750 meter van de heillocatie is gehanteerd). Is er rekening gehouden met de gevolgen dat andere toekomstige windparken dan ook een geluidsnormering van 164 dB gaan hanteren, waardoor er waarschijnlijk een populatiereductie van de bruinvis door Nederlandse windmolenparken ontstaat van meer dan 5%? Dit lijkt nu niet het geval en dat de effecten van een norm van 164 dB niet goed zijn onderzocht. Wij horen graag een toelichting waarom er van de KEC is afgeweken.
- **Paragraaf 7.3.5. Vissen.** Er wordt benoemd dat er eventuele verstoring door elektromagnetische straling kan zijn. Er is effect van verstoring door elektromagnetische straling, dus het woord *eventueel* mag weg.
- **Paragraaf 7.3.5. Vissen.** Er staat: *“De verwachting is voorts dat kavel Beta minder geschikt leefgebied wordt voor de zandspiering. Het is echter onwaarschijnlijk dat een dergelijk beperkte vermindering van de kwaliteit een doorwerking heeft op de bruinvispopulatie in de Noordzee.”* Is er ook onderzoek gedaan

naar alleen de effecten op de zandspiering als soort en niet als voedsel voor de bruinvis? Wat is het effect van kavel Beta op de zandspiering zelf?

- **Paragraaf 7.4. Leemtes in kennis.** In het gehele stuk mist wat kavel Alpha en Beta bij gaan dragen aan het verkleinen van deze leemtes. Geeft kavel Alpha en Beta data door zodat modellen doorontwikkeld kunnen worden?
- **Paragraaf 7.5.1 Eisen soortenbescherming.** Er ontbreekt de eis dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden. Wij zouden deze eis graag toegevoegd zien.
- **Paragraaf 7.5.1 Eisen soortenbescherming.** Er worden meerdere beschermde diersoorten niet benoemd, zoals andere walvisachtigen als de dwergvinvis, tuimelaar en witsnuitdolfijn en vissen zoals de steur en houting.
- **Paragraaf 7.5.4. Zeezoogdieren en vissen.** In de KEC wordt naast de dwergvinvis en de witsnuitdolfijn ook de bultrug en tuimelaar als voorkomend op de Nederlandse Noordzee benoemd. Is er naar deze soorten gekeken in de MER? Wij zouden graag zien dat deze soorten ook meegenomen worden in de beoordeling.
- **Paragraaf 7.5.4. Zeezoogdieren en vissen.** De effecten op vissen (steur en houting) mist helemaal in deze paragraaf. Is er gekeken naar de effecten van onderwatergeluid en elektromagnetische straling op vissen? Wij zouden graag willen dat dit terugkomt in de definitieve kavelbesluit.
- **Paragraaf 7.5.7 Conclusie afweging soortenbescherming.** Wordt er bij het aanvragen van de vergunningen een mitigatieplan opgesteld?
- **Paragraaf 7.5.7 Conclusie afweging soortenbescherming.** In ontwerp-kavelbesluit Beta mist in welke bijlage het is opgenomen.
- **Paragraaf 7.6. Afweging omtrent gebiedsbescherming onder de Wet natuurbescherming.** Er ontbreken een aantal Natura 2000-gebieden in de eerste paragraaf. De Natura 2000-gebieden Friese Front, Klaverbank, Doggersbank, Voordelta, Vlake van de Raan en Noordzeekustzone ontbreken. Wij verzoeken jullie deze toe te voegen.
- **Paragraaf 7.6.1. Vogels.** Waarom worden de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Friese Front niet benoemd?
- **Paragraaf 7.6.1. Vogels.** Graag bij het stuk over de vaarroute en de verstoring daarvan op vogelconcentraties benoemen om welke vogelsoorten het gaat.
- **Paragraaf 7.6.2. Bruinvis.** De Natura 2000-gebieden Klaverbank en Doggersbank zijn ook aangewezen voor de bruinvis. Wij verzoeken jullie deze gebieden toe te voegen.
- **Paragraaf 7.6.3. Gewone en grijze zeehond.** De Natura 2000-gebieden Klaverbank en Doggersbank zijn aangewezen voor de gewone en grijze zeehond. Wij verzoeken jullie deze gebieden toe te voegen.
- **Paragraaf 7.8.2. Beperken onderwatergeluid.** Hoe wordt onderzocht of het heien alleen bij de eerste tien funderingspalen de bovenvermelde geluidsnorm overschrijdt met maximaal 2 dB?
- **Paragraaf 7.8.1 Turbinegrootte en aantal windturbines.** Er ontbreekt een onderbouwing voor de gekozen brandbreedte van het windpark. Waarom is er bijvoorbeeld voor een tiplaatte van ten minste 25 meter boven MSL gekozen en een tiphoogte ten hoogste 305 meter boven MSL?
- **Paragraaf 7.8.6. Monitoring.** Kan er al beter gespecificeerd worden welke monitoring de vergunninghouder gaat doen?
- **Paragraaf 7.8.6.2 Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura 2000-gebied Bruine Bank,** ontwerp-kavelbesluit Alpha. Hier wordt benoemd dat de alk en zeekoet zijn uitgezonderd van de onderzoeksplicht omdat deze soorten laag vliegen en de verwachting is dat aanvaringsslachtoffers slechts zeer incidenteel vallen. Dit klinkt alsof dit nog niet zeker is en er dus onderzoek naar gedaan zou moeten worden. Wij willen graag een argumentatie zien waarom deze soorten zijn uitgezonderd van het onderzoeksplicht.
- **Voorschrift 4 Mitigerende maatregelen.** Waarom wordt er niet al tijdsduur en vermogen voor de soft start van het heiwerk benoemd? Het is toch beter als de overheid hierbij met een standaard komt en dat die gevolgd moet worden.

MER Alpha en Beta

- **Tabel en figuren.** De kwaliteit van de meeste tot alle tabellen is zeer matig, net zoals voor de figuren. De tekst is slecht te lezen en tekst en figuren zijn wazig en korrelig. Graag zouden wij een rapport met een beter resolutie zien.
- **Samenvatting.** Alternatief 1 is dus de worst case alternatief? Graag dit nog een keer goed benoemen.
- **Samenvatting.** Er wordt benoemd dat alternatief 2 minder vogels en vleermuis slachtoffers heeft dan alternatief 1, maar hoeveel slachtoffers zijn er bij alternatief 2?
- **Samenvatting. 8.2 Vissen.** Waarom worden de effecten van elektromagnetisch velden niet benoemd bij de vissen? Wij verzoeken om dit effect te onderzoeken en mee te nemen in de MER.
- **Samenvatting 8.2 Zeezoogdieren.** Er staat dat er alleen berekeningen zijn gedaan wat betreft de effecten op zeezoogdieren gelden voor de populatie binnen het NCP. Voor welke soorten zijn deze berekeningen gedaan?
- **Samenvatting. Tabel Mogelijke mitigerende maatregelen.** We hebben meerdere punten over de mitigerende maatregelen:
 - o Wordt er voor verstoring van vogels en vleermuizen geen rekening gehouden met trekvogels, waarbij een vogelwachter aan land wordt ingeschakeld? Dit lijkt ons een extra mitigerende maatregel die moet worden toegevoegd.
 - o Wat zijn de afmetingen van grote windturbines? Wij verzoeken jullie dit toe te voegen aan de definitieve MER.
 - o Kunnen de geluiddempende maatregelen specifieker? Welke heimanters/bellenschermen, hoe lang is de soft start? Zijn er marine mammal observers aanwezig? Wij verzoeken jullie om dit te specificeren.
 - o Voor de effecten van onderwatergeluid op zeezoogdieren wordt aangegeven dat de mitigerende maatregel is om in de herfst te gaan heien, wanneer de dichtheid het laagst is. Dit komt niet overeen met de mitigerende maatregel voor vogels om de bouwwerkzaamheden tussen juni t/m september te doen. Hoe worden allebei deze mitigerende maatregelen nageleefd?
 - o Zijn er geen mitigerende maatregelen voor vissen?
- **Samenvatting. 11. Leemten in kennis.** Gaat Ijmuiden Ver nog bijdragen aan het verkleinen van de kennisleemtes?
- **Samenvatting. Punt 12 mist.** Het gaat van 11. Leemtes in kennis naar 13. Monitoring en evaluatie.
- **Hoofdstuk 2, 2.1.2. Wet windenergie op zee.** Onder de kop Wet windenergie op zee wordt de Wet natuurbescherming wel kort benoemd. Echter wordt er niet verder ingegaan op de Wet Natuurbescherming. Wij verzoeken jullie om de Wet natuurbescherming nader te beschrijven in de tekst.
- **Bijlage 8 – Soortenbeschermingstoets.** Wij hebben meerdere grote vraagtekens bij deze studie. Wij missen een aantal belangrijke punten en zien een aantal tegenstrijdige zaken met andere literatuurbronnen. Graag zien wij dat deze studie opnieuw uitgevoerd wordt met actuelere informatie. Hieronder benoemen wij enkele punten die wij graag aangepast zien:
 - o Hoe kan het dat de Soortentoets verwijst naar de MER? De Soortentoets dient als input voor de MER niet andersom. Wij zouden graag een toelichting willen op hoe dit proces verlopen is.
 - o Er zijn meer zeezoogdieren beschermd onder het soortengedeelte dan de drie door u genoemde soorten. Waarom zijn deze soorten niet meegenomen?
 - o Onder de Wnb zijn wel vissoorten beschermd, namelijk de steur en de houting. Wij zouden graag zien dat deze toegevoegd worden aan de soortentoets.
- **Bijlage 9 – Passende Beoordeling.** Wij hebben meerdere grote vraagtekens bij deze studie. Wij missen een aantal belangrijke punten en zien een aantal tegenstrijdige zaken met andere literatuurbronnen. Graag zien wij dat deze studie opnieuw uitgevoerd wordt met actuelere informatie. Hieronder benoemen wij enkele punten die wij graag aangepast zien:

- Er wordt verwezen naar de Handreiking. Deze is al erg oud, de update is uit 2012. Er is sinds 2012 veel onderzoek gedaan naar Wind op Zee en ook de hoeveelheid WOZ is toegenomen sinds 2012. Wij zouden graag een meer actuele referentiebron zien.
- Wij zouden graag een afbeelding met alle Natura 2000-gebieden en de kavelbesluiten in het document zien.
- Er is een stuk over de effecten van elektrische en magnetische velden. Er wordt hier geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende effecten van AC en DC verbindingen. DC kabels veroorzaken een veel sterker en statisch EMVs dan AC kabels (zie o.a. het artikel van WaterProof en Waardenburg Ecology). Wij verzoeken jullie om het verschil in AC en DC en de effecten daarvan te benoemen in de MER.

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande aspecten in de definitieve NRD en het daarop gebaseerde MER worden opgenomen. Uiteraard zijn we graag bereid deze zienswijze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten

Verzonden: 8/31/2023 12:37:04 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Grote Voort

Huisnummer: 247

Postcode: 8041 BL

Woonplaats: Zwolle

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: RWE

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

De zienswijze van RWE heeft betrekking op zowel Alpha als Beta. Zie bijgevoegde documenten.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage 2. Monitoring vereiste (binnen 5 jaar na onherroepelijk vergunning) ligt eerder in de tijd dan oplevering net op zee (TenneT mijlpaal 3). Hierdoor is het feitelijk onmogelijk om aan deze vereiste te voldoen.

96312336_9336270_Consultation_site_decisions_IJVER_RWE_Inaccuracies.xlsx

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage 3 voor een overzicht.

96312336_9336271_Consultation_site_decisions_IJVER_RWE_Overlooked_or_missing.xlsx

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage 4 voor een overzicht.

96312336_9336272_Consultation_site_decisions_IJVER_RWE_company_interests.xlsx

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 5 voor de overige vragen en opmerkingen.

96312336_9336273_Consultation_site_decisions_IJVER_RWE_Unclarities_Other.xlsx

IJVER Alpha & Beta

Source document	Reference	Question/remark/unclarity	Information request type
Both Alpha and Beta	Regulation 4.3	Monitoring cannot start until wind farm is fully operational, hence 5 years is not feasible (to be linked to TenneT's milestone 3).	Overlooked/missing in site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 4.4	Monitoring cannot start until wind farm is fully operational, hence 5 years is not feasible (to be linked to TenneT's milestone 3).	Overlooked/missing in site decision
Both Alpha and Beta	7.8.3	Monitoring cannot start until wind farm is fully operational, hence 5 years is not feasible (to be linked to TenneT's milestone 3).	Overlooked/missing in site decision
Site Decision Alpha	Regulation 5.2	Monitoring cannot start until the wind farm is fully operational. This requirement should be coupled with TenneT's milestone 3 (i.e. oplevering gelijkstroomverbinding).	Overlooked/missing in site decision

IJVER Alpha & Beta

Source document	Reference	Question/remark/unclarity	Information request type
Both Alpha and Beta	Regulation 4.4	<p>The developer is required to reduce cut-in-speed to prevent collision with bats. The current table is not 'smart' as it doesn't include several factors that would ensure the same effect while improving average power production.</p> <p>Request to include several additional factors (besides the table): precipitation and temperature (bat migration is negligible under certain conditions). In accordance with the permits, specific WTGs shall be equipped with an adequate and efficient bat protection control system that shall stop and restart individual wind turbines automatically when required. In accordance with the permits, the WTGs shall be stopped when the five criteria below are all satisfied.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Period of the year: from day 226 to day 303 (according to table at section 4.a of the site decision) 2.Time of the day: between sunset and sunrise 3.Temperature: higher than 12 degrees Celsius 4.Wind speed: Various windspeeds (according to table at section 4.a of the site decision) 5.Precipitation: 1 mm/hour (example) <p>The system shall be flexible enough to prevent unnecessary standstill of wind turbines and the Developer shall be able to manually adjust any of the five criteria via remote software. All events of bat stoppage and recordings of the relevant parameters shall be stored in the SCADA System – and accessible and configurable via remote software to the Developer.</p>	Overlooked/missing in site decision

IJVER Alpha & Beta

Source document	Reference	Question/remark/unclearity	Information request type
Both Alpha and Beta	Regulation 5.1	Space is limited within the wind turbine. Please specify how much is needed for the requirements? Vessels have limited capacity and have schedules for docking at harbours. Undefined 'access' shouldn't create unsafe situations and/or hinder commercial operations. Please specify the frequency with which the developer needs to facilitate access to people representing the Dutch government?	Unclearity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 5.1	Vessels have limited capacity and have schedules for docking at harbours. Undefined 'access' could create unsafe situations and/or hinder regular operations of the wind farm. Please specify the frequency with which the developer needs to facilitate access to people representing the Dutch government?	Unclearity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 5.1	Facilitating digital connectivity cannot interfere with operation of wind turbine. Please adjust wording in the site decisions.	Other

IJVER Alpha & Beta

Source document	Reference	Question/remark/unclearity	Information request type
Both Alpha and Beta	Regulation 3.1	Is there a yearly minimum standstill in days/nights/hours? In theorie the birds could be 1 below the 'drempelwaarde' for the whole year, so then 0 days of migration curtailment can be expected.	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 3.1	Is there a maximum yearly standstill due to migration birds in days/nights/hours?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 3.1	Does standstill due to curtailment have influence on calculations for tender criteria table 3 (contribution to energy supply)?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 3.6	Can the area south, east, west of Alpha be quantified?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 4.3	Less rotations per minute than 1 cannot be guaranteed when the turbine is in idling mode. Would RVO consider to increase the value to 2 rotations per minute?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 4.5	The emission of nitrogen within 25 km from a Natura 2000 is not allowed. This is only the case for shipping traffic near the harbour of IJmuiden which is covered by a separate permit (of IJmuiden's harbour). Can the Dutch state guarantee that future construction operations won't be affected?	Other
Both Alpha and Beta	Regulation 4.9	Illuminating the entire wind farm is not possible, but illuminating the wind turbine platforms is. Can RVO adjust the wording to reflect achievable requirements?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 4.7	Is a textual substantiation sufficient to demonstrate that the design of the scour protection will limit sedimentation in the holes?	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 4.2	It is mentioned that a marine mammal expert is required to calculate the HPDD in case of using other techniques than impact piling. However, TNO holds a model with which the soundscape can be calculated for example for vibropiling, following with a calculation on HPDD. Can TNO be considered as the party/marine mammal expert that calculates the HPDDs?	Other
Site Decision Alpha	Regulation 5.2	Can the area between the wind farm and brune bank be made more specific with coordinates or a perimeter that need to be covered	Unclarity in draft site decision
Both Alpha and Beta	Regulation 7.2	It is unclear from the current description what the permit holder should include in its security strategy concerning 'economic safety'. Several 'processes' are included, but it is also mentioned that the list is not conclusive. This is too vague and leaves room for interpretation which eventually can reduce the effectiveness of the strategy document. Please specify the concrete risks and processes that should be dealt with in the strategy (in a conclusive manner).	Unclarity in draft site decision

Verzonden: 8/31/2023 2:05:20 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 17

Postcode: 9700 AE

Woonplaats: Groningen

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: BBL Company V.O.F.

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Ontwerp-kavelbesluit kavel Beta

96314205_9336840_BBL_VOF_23-039.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Wind op Zee IJmuiden Ver
Kavels Alpha en Beta (ontwerpkavelbesluiten)

BBL Company V.O.F.
Postbus 225
9700 AE Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 35 41
F (050) 521 35 45
E management@bblcompany.com
Handelsregister Groningen 02085020
www.bblcompany.com

Datum
31 augustus 2023

Doorkiesnummer

Ons kenmerk
BBL VOF 23.039

Uw kenmerk

Onderwerp
Zienswijze ontwerpkavelbesluiten kavels Alpha en Beta in
het windenergiegebied IJmuiden Ver

Geachte heer, mevrouw,

BBL Company V.O.F. (hierna: BBLC) maakt graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen naar aanleiding van de kennisgeving¹ van de terinzagelegging van de ontwerpkavelbesluiten en de bijbehorende milieueffectrapporten voor de kavels Alpha en Beta.

BBLC heeft kennis genomen van het ontwerpkavelbesluit Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - fase 1 en het MER-rapport dat hieraan ten grondslag ligt. BBLC heeft een belang bij dit kavelbesluit, omdat haar pijpleiding door kavel Beta (voorheen kavel IV) loopt. In deel B van het MER IJMUIDEN VER KAVEL IV wordt geschreven (pag. 276) dat "alle kabels en leidingen liggen buiten de veiligheidszone van 500 m rondom de windturbines voor de twee alternatieven. Daarom zijn de effecten op de kabels en leidingen als neutraal (0) beoordeeld." BBLC kan in het MER-rapport onvoldoende onderbouwing vinden om tot hetzelfde oordeel te komen. In dat kader merkt BBLC het volgende op:

- Gezien de geometrie van het kavel (waarvan het merendeel ten zuiden van de pijpleiding van BBL ligt en een klein deel ten noorden van de pijpleiding) zullen er een of meerdere elektriciteitskabels tussen de windturbines en het elektriciteitsplatform (inter-array kabels) de pijpleiding van BBLC moeten kruisen. Aan effecten van dergelijke kruisingen wordt in het rapport geen aandacht besteed. Kruisingen van kabels met bestaande pijpleidingen vereisen een zorgvuldig ontwerp en uitvoering om problemen in de toekomst met zowel de bestaande pijpleiding als de nieuwe kabel(s) te voorkomen. Zowel het aantal kruisingen als de locatie van de kruisingen bepaalt de mate van effecten op de pijpleiding. De reden dat wij erop aandringen om dit mee te nemen is dat wij op basis van onze ervaring met de BBLC-pijpleiding weten, dat kruisingen (en daarbij behorende steenbestortingen) op locaties met een veranderlijke zeebodem, zoals ook aanwezig in dit gebied, tot ongewenste erosie kunnen leiden. Dit heeft in potentie negatieve gevolgen voor de integriteit van de gaspijpleiding.
- In het rapport wordt gesteld dat er geen effect van de elektromagnetische velden verwacht wordt op de pijpleiding van BBLC. Gezien de afstand waarop elektromagnetische velden verwacht worden (in het rapport wordt 5 meter genoemd)

¹ Zie [Staatscourant 2023, 20377](#).

BBL Company V.O.F.

Datum: 31 augustus 2023

Ons kenmerk: BBL VOF 23.039

Onderwerp: Zienswijze ontwerp-kavelbesluiten kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied IJmuiden VerZienswijze ontwerp-kavelbesluiten kavels Alpha en Beta in het windenergiegebied

lijken de effecten van inter-array kabels, die de pijpleiding kruisen, daarbij niet meegenomen te zijn. Een nadere onderbouwing dat deze kabels geen effect hebben op de kathodische bescherming van de BBLC-pijpleiding is nodig.

- In hoofdstuk 7 van het MER is te lezen dat de ontgrondingskuilen rondom windturbines een doorsnede kunnen hebben tot 15 maal de funderingsdiameter (pag. 99) en dat dit voorkomen kan worden door erosiebescherming aan te brengen. Voor gravity based structures wordt een funderingsdiameter van 50m vermeld (pag. 85). Dit suggereert dat de aanleg van dergelijke structures kan leiden tot bodemveranderingen ter hoogte van de BBLC-pijpleiding. Deze is immers gelegen op ongeveer 500m van de kavelgrenzen. Aan deze effecten wordt in het rapport echter geen enkele aandacht besteed. Voor BBLC is het van belang dat de aanleg van windturbines niet leidt tot blootspoeling van de pijpleiding, omdat de structurele integriteit daarmee verminderd. Vanuit dit perspectief is een uitgebreidere beschouwing nodig van het potentiële effect op de pijpleiding van BBLC door eventuele windturbines die aangelegd worden als gravity based structures.

Verzoek

In aanvulling op bovenstaande punten verzoeken wij om een nadere onderbouwing van de gehanteerde kavelindeling in relatie tot de mogelijke effecten van het kavelbesluit Beta op onze pijpleiding. Zo wordt in het MER-rapport niet uitgewerkt hoeveel windturbines er geplaatst (kunnen) worden in het deelgebied van kavel IV (en daarmee kavel Beta), dat ten noorden van de pijpleiding ligt. Gezien de genoemde onderlinge afstand tussen de turbines lijkt dit om hooguit enkele turbines te gaan (mogelijk slechts 1).

Verder ontvangen wij graag een toelichting op het mogelijk aantal kruisingen en een onderbouwing voor de keuze om voor kavel IV (en kavel Beta) geen alternatieve verkaveling te onderzoeken. Ook in relatie tot de (on)mogelijkheid om complexe kruisingen met de BBL pijpleiding in een dynamisch zandgolven gebied te voorkomen.

Tot slot

Uiteraard gaat BBLC te zijner tijd graag constructief in gesprek met de ontwikkelaar van het windpark in kavel IV (en kavel Beta) voor het vaststellen van eventuele proximity of crossing-agreements. Uitgangspunt daarbij is het borgen van de structurele integriteit van de BBLC-pijpleiding

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 8/31/2023 3:39:27 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Marten Meesweg

Huisnummer: 5

Postcode: 3068 AV

Woonplaats: Rotterdam

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: mede namens: Equinor Holding Netherlands BV

Organisatie: Eneco

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Zie bijlage 1

96316685_9337549_20230831_-_Eneco_Equinor_-_Zienswijze_kavelbesluiten_IJmuiden_Ver_Alpha_en_Beta.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage 1

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage 1

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 1

Gerard Harder
Eneco B.V.
Marten Meesweg 5
Rotterdam
The Netherlands

31 August 2023

Hierbij geef ik (betrokkene),

Naam: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]

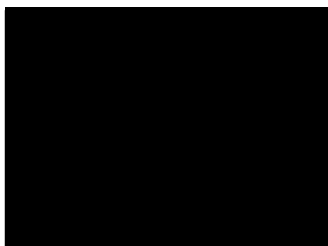
Toestemming aan:

Naam [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]

hierna gemachtigde, om namens mij een zienswijze in te dienen betreffende het project: zienswijze kavelbesluiten Ijmuiden Ver Alpha en Beta

Plaats: Rotterdam
Datum: 31 augustus 2023

Handtekening betrokkene:

Zienswijze op kavelbesluiten IJmuiden Ver Alpha en IJmuiden Ver Beta

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

De zienswijze heeft betrekking op ontwerp-kavelbesluit kavel Alpha windenergiegebied IJmuiden Ver 30 juni 2023 en ontwerp-kavelbesluit kavel Beta windenergiegebied IJmuiden Ver 30 juni 2023. Per opmerking en/of vraag is aangegeven op welke kavel deze betrekking heeft.

Deze zienswijze is ingediend door Eneco B.V. (Eneco). De zienswijze is opgesteld door Eneco en Equinor Holding Netherlands B.V. (Equinor) gezamenlijk en wordt in zijn geheel ondersteund door Equinor.

Wij waarderen de mogelijkheid om een zienswijze te geven op het kavelbesluit. Wij onderschrijven de doelen van het kavelbesluit, waarbij de maatschappelijke functies, de belangen van derden, het ecologisch belang en de doelmatige aanleg en aansluiting van het windpark centraal staan. Onze vragen zien op verduidelijkingen en mogelijke verbeteringen om die belangen zo goed mogelijk af te wegen en te borgen in het kavelbesluit.

Wij hebben de gehele zienswijze met antwoorden op alle vragen als bijlage 1 toegevoegd.

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

3.2. & 3.7. De opgestelde maxima voor het rotoroppervlakte en het aantal turbines zijn niet toereikend om, met de huidige beschikbare modellen windturbines, voldoende vermogen op te stellen om de TenneT infrastructuur optimaal te kunnen benutten. Daarnaast leidt de ondergrens van 15 MW tot uitsluiting van bepaalde modellen windturbines, terwijl de sector alle productiecapaciteit nodig heeft om de doelen van 2030 te kunnen halen.

7.5.2 Vogels (Alpha en Beta); Het soort-specifieke ORNIS-criterium kan niet worden toegepast omdat bij nachtelijke trek het nog niet mogelijk is om de soort specifieke informatie te meten.

7.8.6.2. Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura-2000-gebied Bruine bank (Alpha); In het ontwerp-kavelbesluit wordt voorgeschreven om monitoring uit te voeren voor de Grote Jager. Echter, in de MER wordt beschreven dat er onder deze soort geen slachtoffers worden verwacht. Wij stellen voor om de Grote Jager daarom buiten beschouwing te laten in de monitoring in lijn met de Alk en de Zeekoet.

7.8.6.2. Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura-2000-gebied Bruine bank (Alpha); De monitoring dient dag en nacht plaats te vinden én soortspecifiek te zijn. Er zijn geen technieken beschikbaar waarbij 's nachts soortenherkenning mogelijk is. Het is ook niet de verwachting dat deze techniek beschikbaar komt. Wij stellen voor om deze monitoringsplicht alleen overdag te doen.

De resultaten van het onderzoek naar uitwijking en aanvaringen van een viertal vogelsoorten moeten uiteindelijk leiden tot mogelijke aanpassingen van de KEC en modelanalyses. Het is belangrijk om afspraken te maken over hoe de resultaten worden geëvalueerd en meegenomen in de KEC en modelanalyses (zie ook opmerking bij 7.3.2).

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

7.3.2 Vleermuizen (Alpha en Beta); Hoewel de commissie m.e.r. twijfels heeft geuit over de ecologische noodzaak tot een stilstandvoorziening voor vleermuizen is deze verruimd ten opzichte van de Hollandse Kust kavels en Borssele. Een productieverlies van 1,1% heeft een forse impact op de business case en leidt uiteindelijk (samen met alle andere maatregelen die leiden tot een verminderde energieproductie) tot hogere maatschappelijke kosten. Daarnaast zal het productieverlies opgevangen moeten worden door het gebruik van energiebronnen elders die ook impact hebben op de omgeving en dat tot meer uitstoot van broeikasgassen leidt.

Daarbij, er wordt een specifieke monitoringinspanning voor vleermuizen in het ontwerp-kavelbesluit vereist. Wij zouden graag zien dat de resultaten ook (twee) jaarlijks worden geanalyseerd en kunnen resulteren in een aanpassing van het voorschrift wanneer de impact lager uitvalt dan de huidige worst case inschatting. Deze feedback loop is nu niet voorzien terwijl dit wel essentieel is wanneer specifieke kennisleemtes worden gedicht. Hoe wordt hierin voorzien door de overheid/Wozep/kavelbesluiten team?

7.8.4. Vermijden aanvaringen trekvogels (Alpha en Beta); In de ontwerp-kavelbesluiten wordt nu niet veel gezegd over het type vogelradar dat door de Staat wordt geleverd, de timing van deze levering en op welke manier de ontwikkelaar gebruik kan maken van deze data gedurende de levensduur van het windpark. Zie ook opmerking onder 7.5.2.

Voor trekvogels dient de monitoring onderscheid te maken op soortgroepniveau. De technologie om onderscheid te maken op soortgroepniveau is niet toereikend. Wij stellen daarom voor om de aanvulling 'en daarbij onderscheid kan maken op ten minste het soortgroepniveau' (blz 82) te schrappen.

Voor trekvogels wordt de volgende eis gesteld 'Dit brengt met zich mee dat het bereik naar verwachting ten minste een derde deel van de kavel betreft.' Ook t.a.v. deze voorwaarde zijn de deskundigen van Wozep zich ervan bewust dat de technologie niet toereikend is om dit te faciliteren. Het is niet zinvol en technisch niet mogelijk om vogelradars in overlappend gebied te plaatsen doordat radars elkaar kunnen verstoren. Wij stellen daarom voor om dit te reduceren naar 1/6 van het gebied. Ook voor de verplichting 'betreft het een strook van ca. 2 kilometer buiten de kavel aan de vrije zijden ten oosten, westen en zuiden' stellen we een reductie voor om de radars optimaal in te zetten in een technologisch haalbaar oppervlak (niet vlakdekkend, 2km aan drie zijden), waarbij de eis om aan drie zijden te meten kan blijven staan.

De resultaten van het onderzoek uitgevoerd door de operator moeten uiteindelijk resulteren in mogelijke aanpassingen van de vereiste stilstandvoorzieningen. Het is goed om in het kavelbesluit al een proces op te nemen over hoe de resultaten optimaal gebruikt kunnen worden en hoe de feedback loop in dit proces in te richten (zie ook opmerking bij 7.3.2).

Voorschriften

Voorschrift 4.3 (a)

Inleiding

In voorschrift 1 zijn de begripsbepalingen opgenomen.

De begrippen 'drempelwaarde' en 'migratieperiode' komen terug in voorschrift 4 lid 3, mitigerende maatregelen ter beperking van aanvaringssslachtoffers onder vogels op rotorhoogte gedurende migratieperiodes.

De volgende definities zijn opgenomen:

Drempelwaarde: een door de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof bepaalde waarde van vogeldichtheid van 500 vogels op rotorhoogte per kilometer per uur;

Migratieperiode (voorjaar - vogels): vogeltrek in de periode van 15 februari tot en met 31 mei;

Migratieperiode (najaar - vogels): vogeltrek in de periode 15 augustus tot en met 30 november.

Op grond van voorschrift 4, lid 3 onder a moet de vergunninghouder - gedurende migratieperiodes (voorjaar en najaar als gedefinieerd) - het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terugbrengen tijdens het tijdvak in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden, aan te geven door de Minister voor Klimaat en Energie.

Dat betekent dat wanneer sprake is van een vogeldichtheid van 500 vogels op rotorhoogte per kilometer per uur (de drempelwaarde), de Minister voor Klimaat en Energie ('de minister') kan aangeven dat vergunninghouder het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terugbrengt.

Die 'verplichting' bestaat dus voor vergunninghouders pas vanaf het moment dat de minister dit aangeeft. In de toelichting op de ontwerp-kavelbesluiten wordt hiervoor de term: 'aanwijzing' gebruikt.

Concretisering en status 'aanwijzing' minister

In voorschrift 4, lid 3 onder a, is niet beschreven hoe de minister dit moet aangeven (hoe deze aanwijzing er uit ziet) en of dit bij besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht ('Awb') gebeurt. In het belang van de rechtszekerheid is van belang dat dit helder omschreven is, zodat vergunninghouder weet wanneer deze verplichting exact ontstaat en welke vorm van rechtsbescherming tegen de beslissing van de minister openstaat.

Voorwaarden 'aanwijzing' minister

De bevoegdheid die in het voorschrift 4, lid 3 onder a aan de minister wordt gegeven is niet ingekaderd of geclausuleerd. Deze bevoegdheid mag - op aangeven van de minister - zonder dat de minister gebonden is aan enige voorwaarde, worden uitgeoefend. Gelet op de formulering van voorschrift 4, lid 3 onder a, ontstaat op aangeven dan direct een 'stilstandverplichting' voor vergunninghouders. Voor vergunninghouders is er geen enkele toetsing mogelijk.

In de toelichting wordt hierover het volgende opgemerkt:

"De stilstandvoorziening wordt mede gebaseerd op een door of namens de Rijksoverheid te beheren voorspellingsmodel en een eventueel advies van

Vogelexperts. Het signaal wordt afgegeven op basis van onder meer de meteorologische omstandigheden op de vertreklocatie van de vogels en op locatie van de windparken".

Waarop de minister zijn aanwijzing dient te baseren moet daarom ook worden vastgelegd in voorschrift 4, lid 3 onder a, zodat het uitoefenen van deze (ingrijpende) bevoegdheid gekaderd is en toetsbaar voor vergunninghouders.

Vorbereidingsperiode

Ook is van belang dat de minister *tijdig* aangeeft dat het aantal rotaties moet worden teruggebracht. Met andere woorden; er moet ook omschreven worden welke minimum termijn gegund moet worden aan vergunninghouders om zich voor te bereiden op het terugbrengen van het aantal rotaties.

In de toelichting is daarover het volgende opgenomen:

“Om negatieve gevolgen voor het elektriciteitsnet en de netbeheerder (TenneT) te beperken, is het van belang dat een reductie van het aanbod van energie uit wind op zee voorzienbaar is. Een plotselinge reductie van het energieaanbod van windenergie op zee heeft grote consequenties voor de netbeheerder en windparkexploitanten. Dit uit zich onder meer in onbalans op het net en het last-minute moeten inkopen van vervangende stroom tegen extreem hoge prijzen. Gelet op de snelle groei van het aantal windparken op zee en de te verwachten situatie waarin gelijktijdig windparken op de Noordzee bij het overschrijden van de drempelwaarde geen stroom meer leveren aan het landelijk elektriciteitsnet, is het van belang om de netbeheerder en de vergunninghouder voldoende gelegenheid te geven om te kunnen anticiperen op een dergelijke situatie. (...).

De vergunninghouder en netbeheerder zullen, telkens na een aanwijzing van de Minister voor Klimaat en Energie dat de windturbines voor een tijdvak stilgezet moeten worden, een periode van naar verwachting (minimaal) 48 uur hebben om in te spelen op de forse reductie van het aanbod van energie uit zeewind”.

Gelet op het grote belang voor vergunninghouders (windparkexploitanten), zoals is bevestigd in dit citaat, moet deze minimumperiode van 48 uur ook geborgd worden in het betreffende kavelvoorschrift.

Tijdvak?

Niet alleen moet duidelijk zijn voor vergunninghouders wanneer de verplichting om het aantal rotaties terug te brengen start, maar evenzo belangrijk is wanneer deze verplichting eindigt. In de toelichting op voorschrift 4, lid 3 onder a is verwezen naar een ‘tijdvak’:

“De Minister voor Klimaat en Energie geeft dit signaal binnen migratieperiodes af voor een tijdvak tijdens nachten waarin de vogeldichtheid een vastgestelde drempelwaarde overschrijdt. Tijdens dit tijdvak moet de vergunninghouder de rotatiesnelheid van de windturbines terugbrengen tot minder dan twee rotaties per minuut”.

Eveneens in het belang van de rechtszekerheid (en handhaafbaarheid) dient in voorschrift 4, lid 3 onder a te worden gespecificeerd in de aanwijzing (gelet op voorgaande zienswijze nog te specificeren in welke vorm deze gegeven wordt) dat deze geldt voor een bepaald tijdvak dan wel hoe de start en het einde van de verplichting om het aantal rotaties terug te brengen, kenbaar is voor vergunninghouders.

Protocol?

In de toelichting op voorschrift 4, lid 3 onder a wordt nog verwezen naar een ‘protocol’:

“De toepassing van de stilstandvoorziening is in overleg met verschillende betrokkenen concreetiseerd in een protocol”.

In de praktijk is, bij andere windparken, gebleken dat dit protocol verplichtingen met zich brengt voor vergunninghouders en dat deze op onderdelen eenzijdig worden 'opgelegd'. Dit protocol is niet geborgd in kavelvoorschriften, zodat er kenbare uitgangspunten en waarborgen voor vergunninghouders gelden bij het proces van vaststellen van dit protocol en hun inbreng. In de kavelvoorschriften zou minstens moeten worden vastgelegd over welke onderdelen van de 'stilstandvoorziening' verdere invulling wordt gegeven in een protocol en hoe de vergunninghouders daarop inspraak hebben.

Aanpassing drempelwaarde

In de toelichting op de kavelbesluiten is opgemerkt dat in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof op basis van de best beschikbare kennis, de minister kan besluiten over een aanpassing van de drempelwaarde. Na een dergelijk besluit zullen de windparkeigenaren en andere relevante partijen hierover geïnformeerd worden.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat ervan wordt uitgegaan dat hiertoe bij eerste gelegenheid de wettelijke procedure wordt gevolgd tot aanpassing van het kavelbesluit en dat dit besluit op de gebruikelijke wijze bekend wordt gemaakt, met de mogelijkheid tot inspraak.

Voorschrift 4.3 (h) (Alpha en Beta) of over monitoringsonderzoek: dat moet 6 maanden voor aanvang onderzoek goedgekeurd worden. Is dit het enige 'plan' onder de voorschriften onder 4 wat niet 8 weken voor start bouw moet worden goedgekeurd? Het is niet duidelijk hoe het beoordelingsproces van de plannen van zowel trek en zeevogels wordt ingevuld. Wordt hier een externe expert commissie voor aangesteld zoals bij voorschrift 7?

Voorschrift 4.4 (g) (Alpha en Beta), vervang 'op of aan de gondel' en 'op een andere hoogte binnen het door de rotor bestreken gebied' door 'op twee hoogtes binnen het door de rotor bestreken gebied' (o.i.d). Aangezien de gondel draait met de windrichting, wijzigt continu de oriëntatie van de metingen hetgeen betrouwbaarheid en analyseerbaarheid (voorschrift 4.4. (h)) van de data niet ten goede komt.

Voorschrift 5.1 (c) (Alpha en Beta), vergunninghouder kan niet ongelimiteerd schepen beschikbaar stellen, aangezien vergunninghouder moet zorgdragen voor de doorlopende operatie van het windpark. Kan in het voorschrift een frequentie van maximaal 2 maal per jaar worden opgenomen?

Voorschrift 5.2 (i) (Alpha), weghalen: 'een concept-rapport en', toevoegen: 'een externe begeleidingscommissie met onafhankelijke experts zal voorzien in een goede afhandeling van het eindrapport'. De voor de beoordeling benodigde expertise is immers erg specifiek.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

7.5.5 Belang van de ingreep (Alpha en Beta); Het stilzetten van het windpark zorgt ervoor dat energie elders en op een andere manier zal moeten worden opgewekt. Hierin ontbreekt de analyse wat de impact van deze alternatieve manier van opwek (incl. bijbehorende CO2 uitstoot) is en of deze mogelijk hoger ligt dan de negatieve impact resulterend van wind op zee. Voor een belangafweging die een goede staat van instandhouding voor soorten en een verminderde klimaatimpact in het oog houdt zou deze overkoepelende analyse onmisbaar zijn. Daarnaast leidt het stilzetten van het windpark voor een lagere omzet om de kosten van het windpark te dekken en op die manier tot hogere maatschappelijke kosten van offshore windenergie.

Met betrekking tot de andere onderdelen: 'Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?', 'Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?' en 'Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?' is per opmerking/vraag aangegeven op welke wijze wordt geraakt in belang.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

7.2. KEC, MER, Passende beoordeling, Uitgangspunten 1 en 2 (Alpha en Beta): Hoe wordt populatieontwikkeling door andere factoren (bijvoorbeeld vogelgriep) dan de impact wind op zee meegenomen in het KEC?

7.8.3 Verminderen aanvaringen vleermuizen (Alpha en Beta); Windrichting en regen zijn als parameters weggehaald voor het bepalen van de kans op vleermuizenactiviteit verder offshore. Graag zouden we inzicht willen krijgen in de monitoringgegevens die bestudeerd zijn verder offshore om tot deze hernieuwde tabel voor stilstand te komen. Met name de factor windrichting lijkt juist een belangrijke factor en zou in de tabel moeten staan, gezien de onderzoeken¹ die erop wijzen dat vleermuizen met wind assistance trekken.

Generiek geldt voor alle monitoringsverplichtingen en onderzoek dat die dienen aan te sluiten/ conform moeten zijn met MIVSP (Maritiem Informatie Service Punt) standaarden. Deze standaarden en werkwijzen van MIVSP zijn niet openbaar. Worden deze alsnog gepubliceerd of kunnen operators met MIVSP in gesprek om aan dit criterium te voldoen?

In dit kader en gelet op de belangrijke bijdrage vanuit Wozep: hoe kunnen operators vroegtijdige afstemming met Wozep organiseren? Wordt er door Wozep (en MIVSP) capaciteit beschikbaar gesteld om zo goed mogelijk aan deze eisen te voldoen?

Het is nu niet duidelijk hoe de afstemming tussen de vergunninghouder en de bevoegde autoriteiten wordt ingevuld. Graag zien we (al dan niet in de toelichting of Q&A) meer duidelijkheid komen over de procedure voor het afstemmen en invullen daarvan terugkomen in de voorwaarden.

7.8.6.2. Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura-2000-gebied Bruine bank (Alpha); 'Aan de vergunninghouder wordt voorts op grond van voorschrift 5, tweede lid, in dit kavelbesluit een locatie specifiek onderzoek plicht opgedragen in relatie tot de beschermdoelen van Natura 2000-gebied Bruine bank.' Graag zien wij in het definitieve kavelbesluit een overzicht van de gevraagde onderzoeken.

7.8.6.2. Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura-2000-gebied Bruine bank (Alpha); Er wordt in het ontwerp-kavelbesluit veelvuldig referentie gemaakt naar de MIVSP-standaarden. Wij verzoeken om deze standaarden zo spoedig mogelijk te publiceren.

¹ Boonman, M. & M. Japink, 2022. Bat curtailment IJmuiden Ver. Reducing bat mortality in offshore wind farms. Report 22-227. Bureau Waardenburg, Culemborg

Verzonden: 8/31/2023 3:56:55 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: d'Arcyweg

Huisnummer: 76

Postcode: 3198 NA

Woonplaats: Europoort Rotterdam

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: bp Europa SE - bp Nederland

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Ontwerp-kavelbesluit kavel Alpha Windenergiegebied IJmuiden Ver

96318402_9337658_230831_bp_Zienswijze_Kavelbesluit_IJmuiden_Ver.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

zie bijlage 1 (230831 bp Zienswijze Kavelbesluit IJmuiden Ver.pdf)

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

bp is een gegadigde partij voor het ontwikkelen van wind op zee projecten in Nederland.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage 1

BP Europa SE – BP Nederland
d'Arcyweg 76
3198 NA Europoort Rotterdam
Postbus 1131
3000 BC Rotterdam

31 augustus 2023

Tel: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

**Bureau energieprojecten
Inspraakpunt Wind op Zee IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta
(ontwerpkavelbesluiten)**

**Postbus 111
9200 AC Drachten**

Betreft: Ontwerpkavelbesluit kavel Alpha Windenergiegebied IJmuiden Ver

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maakt bp graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerpkavelbesluit voor Windenergiegebied IJmuiden Ver kavel Alpha, welke tot en met 31 augustus 2023 ter inzage ligt.

Over bp:

bp is een geïntegreerd energiebedrijf dat wereldwijd actief is in de productie, handel en levering van energieproducten voor verwarming, elektriciteit en mobiliteit. We zijn al meer dan 50 jaar actief in Nederland.

bp onderschrijft de noodzaak van een snelle transitie naar een CO₂-neutrale toekomst. We ondersteunen de doelstellingen en processen van het UNFCCC, IPCC en het Parijs-akkoord, met name als het gaat om de versnelling van CO₂ reductie. We geloven dat de wereld een snelle transitie nodig heeft naar een koolstofarmer energiesysteem.

In 2020 hebben we de ambitie gesteld om in 2050 - of eerder - een klimaatneutraal bedrijf te zijn en de wereld op weg te helpen naar klimaatneutraliteit. Onze strategie is erop gericht om onze bestaande activiteiten te integreren met de groei van koolstofarme en koolstofvrije energievormen.

Hernieuwbare energie is de snelst groeiende energiebron en essentieel in de transitie naar een klimaatneutrale wereld. bp heeft de ambitie om in 2030 minimaal 50 gigawatt aan hernieuwbare energieprojecten te realiseren. Wind op zee kan een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van deze ambitie.

Het is op deze basis dat we graag onze zienswijze kenbaar maken voor het ontwerpkavelbesluit voor kavel Alpha van windgebied IJmuiden Ver. We hopen daarmee een nuttige bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling en inpassing van windparken op de Noordzee.

Voorschriften 3.6 en 3.7 – turbine afmetingen in relatie tot ecologische impact

Voorschrift 3.6 in het ontwerp kavelbesluit schrijft een maximale tiphoogte voor van 305 meter boven MSL (mean sea level). Voorschrift 3.7 stelt het maximale rotoroppervlak op 6.157.522m². Deze restricties beperken de mogelijkheden om grotere windturbines (van 20MW) toe te passen en - met behoud van hoge energieproductie - tevens de ecologische impact (verder) te verlagen. Door een hogere ashoogte en tiplaagte (air gap) te gebruiken kan de impact op bepaalde vogelsoorten, vleermuizen en zeezoogdieren verlaagd worden.

bp verzoekt de maximale tiphoogte (voorschrift 3.6) en/of maximale rotoroppervlak (voorschrift 3.7) te verhogen, zodat er bij gebruik van windturbines van 20MW (of groter) er meer mogelijkheden benut kunnen worden voor het beperken van de ecologische impact.

Voorschrift 4.3.a – inzicht in start stop proces

Voorschrift 4.3.a bepaalt dat gedurende migratieperiodes de vergunninghouder het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terug dient te brengen tijdens het tijdvak in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden, aan te geven door de Minister van Klimaat en Energie.

Het is niet duidelijk hoe vaak verwacht wordt dat de drempelwaarde wordt overschreden en welk proces in dat geval gevolgd dient te worden door de vergunninghouder.

Met het oog op een evenredig speelveld, is het belangrijk dat (historische) informatie over het overschrijden van de drempelwaarde en het te volgen proces gedeeld wordt met alle ontwikkelaars en niet slechts de partijen die operationele windparken hebben in Nederlandse wateren.

bp verzoekt om – mede op basis van historische inzet - een indicatie te geven over hoe vaak de drempelwaarde overschreden zou kunnen worden, en een duidelijke toelichting op het start-stop proces te geven.

Voorschrift 4.3.c – monitoring van aanvaringen met trekvogels

Voorschrift 4.3.c bepaalt dat de vergunninghouder gedurende ten minste 5 jaar in nachten tijdens migratieperiodes doorlopend de aanwezigheid en aanvaringen van trekvogels zal monitoren. Het monitoren van aanvaringen bij windparken, zeker voor kleinere trekvogels, is een technische uitdaging – omdat de technieken daarvoor nog in ontwikkeling zijn. Er is nog vrij weinig ervaring met toepassing van nieuwe (innovatieve) technieken, waardoor er geen (volledige) zekerheid gegeven kan worden over de monitoringskwaliteit voor aanvaringen met kleine trekvogels.

bp vraagt om een verduidelijking op te nemen, dat deze bepaling een inspanningsverplichting ('best effort') betreft – aangezien een resultaatverplichting met de huidige stand van techniek niet redelijkerwijs mogelijk is.

Voorschrift 4.3.e – best beschikbare monitoringsapparatuur

Voorschrift 4.3.e bepaalt dat de vergunninghouder de best beschikbare technieken toepast voor het plaatsen van monitoringsapparatuur ten behoeve van monitoring van (groepen) vogels. Het voorschrijven van best beschikbare technieken kan leiden tot excessieve kosten, aangezien er nieuwe technologie (bijvoorbeeld zeer innovatieve cameratechnieken) toegepast kunnen worden, maar deze (zeer) hoge kosten kennen.

Om excessieve kosten te voorkomen, verzoekt bp om in plaats van best beschikbare technieken de redelijkerwijs haalbare technieken voor te schrijven of te verduidelijken dat het om een 'best effort obligation' gaat, waarbij in de afweging om een bepaalde best beschikbare techniek toe te passen ook de kosten in ogenschouw worden genomen.

Voorschrift 4.4.e – monitoring van vleermuisaanvaringen

Voorschrift 4.4.e verplicht de aanwezigheid van vleermuizen te monitoren, maar met verwijzing naar voorschrift 4.4.a tevens de effectiviteit van aanpassing van de 'cut-in windspeed' te bepalen. Het is echter zeer de vraag of door monitoring van vleermuis aanwezigheid, de effectiviteit van de cut-in windspeed vastgesteld kan worden, omdat deze maatregel vooral bedoeld is om *aanvaringslactoffers* te verminderen. Het is echter met de huidige technieken moeilijk om (met zekerheid) vast te stellen 1) hoeveel aanvaringslactoffers er precies zijn en 2) hoeveel er voorkomen zijn door de gewijzigde cut-in windspeed. bp verzoekt daarom om de referentie naar 4.4.a uit voorschrift 4.4.e te schrappen, danwel te verduidelijken.

Voorschrift 4.5.a – volledig voorkomen van stikstofdepositie

Voorschrift 4.5.a schrijft voor dat stikstofdepositie volledig voorkomen dient te worden bij het uitvoeren van werkzaamheden. Volledig voorkomen van stikstofdepositie, in de striktste interpretatie van het woord volledig, is echter praktisch niet uitvoerbaar. Het is echter wel mogelijk om, zoals beschreven in voorschrift 4.5.b, de stikstofdepositie terug te brengen tot nagenoeg nihil. Dit zou bijvoorbeeld vastgesteld kunnen worden op basis van een gemodelleerde depositie van 0.00 mol N/ha/jaar via de AERIUS-berekeningsmethodiek. bp vraagt dit te verduidelijken in het voorschrift 4.5.a.

Voorschrift 5.2.a – soortspecifieke registratie aantal aanvaringen

Voorschrift 5.2.a. bepaalt dat de vergunninghouder het soortspecifieke aantal aanvaringen en het uitwijkgedrag van de betrokken soorten dient te registreren. In navolging van de hierboven beschreven zienswijzen t.a.v. voorschriften 4.3.c en 4.4.e, wensen we te benadrukken dat het monitoren van aanvaringen zich nog in een vroeg stadium van ontwikkeling bevindt, waarbij op dit moment geen duidelijkheid bestaat dat dit met zekerheid en nauwkeurigheid uitgevoerd kan worden. De verplichting om aanvaringen specifiek op soort te registreren, voegt daar nog een extra complexiteitsfactor aan toe. De verwachting is dat de vergunninghouder zich ten sterkste zal inspannen om daar waar redelijkerwijs mogelijk soortspecifiek te registreren op aanvaringen, maar volledige naleving van soortspecifieke registratie van aanvaringen kan niet vooraf verwacht of afgedwongen worden bij de huidige stand van techniek.

bp verzoekt daarom om in het voorschrift op te nemen dat – *waar redelijkerwijs mogelijk* – soortspecifieke registratie dient plaats te vinden.

Naschrift

In deze zienswijze heeft bp enkele suggesties gedaan ter verbetering en verduidelijking van het (ontwerp)kavelbesluit voor kavel Alpha van Windgebied IJmuiden Ver. bp hoopt met deze zienswijze een nuttige bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van wind op zee in Nederland en versterken van de ecologische waarde van de Noordzee.

We verzoeken u onze zienswijze te betrekken bij de vormgeving van het definitieve kavelbesluit. Indien gewenst zijn we natuurlijk van harte bereid om deze zienswijze nader toe te lichten.

Hoogachtend,

[Redacted signature block]

bp Europe SE – bp Nederland

Tel: [Redacted]

E-mail: [Redacted]

Verzonden: 8/31/2023 3:59:10 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Boulevard

Huisnummer: 12

Postcode: 3707 BM

Woonplaats: Zeist

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens: Vogelbescherming Nederland

Organisatie: Vogelbescherming Nederland

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten en achterliggende MERs

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ntb

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ntb

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ntb

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Vogelbescherming Nederland dient hierbij pro forma een zienswijze in. Wij hebben helaas meer tijd nodig om de stukken te bestuderen. Zie bijlage voor de brief.

96318718_9337668_zienswijze_Vogelbescherming_ontwerp-kavelbesluiten_IJmuiden_Ver_Alpha_en_Beta_pro_forma.pdf

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Windenergie op zee
woz@rvo.nl

Datum : 31 augustus 2023
Uw kenmerk : -
Contactgegevens : [REDACTED]
Betreft : Pro forma zienswijze op ontwerp-kavelbesluiten IJmuiden Ver Alpha en Beta

Digitaal verzonden

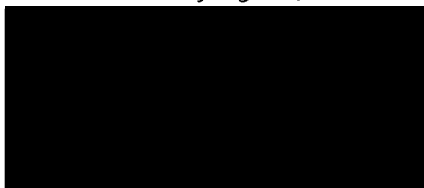
Geachte heer/mevrouw,

Op 21 juli publiceerde u de ontwerp-kavelbesluiten voor windenergiegebieden IJmuiden Ver Alpha en Beta. Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze op deze besluiten en achterliggende MERs in te dienen.

Middels deze brief dient Vogelbescherming Nederland een **pro forma** zienswijze in op bovengenoemde documenten. Helaas hebben wij meer tijd nodig om de stukken nader te bestuderen. Wij dienen binnen twee weken, dus **uiterlijk donderdag 14 september 2023 onze volledige zienswijze** in.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Windenergie op zee
woz@rvo.nl

Datum : 14 september 2023
Ons kenmerk : 1696-23
Uw kenmerk : -
Contactgegevens : [REDACTED]
Betreft : Zienswijze op ontwerp-kavelbesluiten IJmuiden Ver Alpha en Beta

Digitaal verzonden

Geachte heer/mevrouw,

Op 21 juli publiceerde u de ontwerp-kavelbesluiten voor windenergiegebieden IJmuiden Ver Alpha en Beta en achterliggende MERs en Passende Beoordelingen. Op 31 augustus jongstleden dienden wij reeds een pro forma zienswijze op deze documenten in. Middels voorliggende brief inclusief bijlage dient Vogelbescherming Nederland graag de volledige zienswijze in.

Wij kijken met zorg naar de omvangrijke plannen voor de uitbreiding van windenergie op zee in de komende decennia. Vogelbescherming Nederland is een voorstander van het opwekken van windenergie op zee als noodzakelijk onderdeel van een transitie naar een duurzamere energievoorziening. De uitrol van wind op zee vindt echter plaats op het moment dat er een grote opgave ligt om de Noordzeenatuur te herstellen. De Goede Milieutoestand is nog lang niet in zicht, ook niet voor de meeste soortgroepen zee- en kustvogels. Dit blijkt uit de analyse die is uitgevoerd in het kader van de Nederlandse Mariene Strategie¹ en uit het recent verschenen OSPAR Quality Status Report 2023². Wij vinden het van het grootste belang dat bij elk nieuw windpark zorgvuldig wordt beoordeeld of de bouw en exploitatie wel samen gaan met het behoud en herstel van vogelpopulaties.

In deze **brief** lichten wij, tegen bovengenoemde achtergrond, een aantal punten uit. Onze detailopmerkingen hebben wij uiteengezet in bijgevoegde **Excel bestand**.

Maximaal inzetten op vermijding en mitigatie van effecten

Mede op basis van de ALI-berekeningen uit het KEC 4.0 is het aannemelijk dat meerdere vogelsoorten door de extra uitbreiding van wind op zee tot 2050 zoals voorgesteld in de Oostende-verklaring³ (2023) in de problemen komen. Alleen door nu maximaal in te zetten op vermijding van effecten en mitigatie van negatieve effecten op vogels en hun habitats is uitbreiding van Wind op Zee ook in de toekomst

¹ <https://www.noordzeeloket.nl/beleid/mariene-strategie-krm/deel-1-milieutoestand/>

² <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/quality-status-reports/qsr-2023/>

³ <https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2023/04/24/ostend-declaration-on-the-north-sea-as-europes-green-power-plant>

mogelijk. Het is onderdeel van *de extra mijlen die we te gaan hebben op weg naar een gezonde Noordzee* (Noordzeeakkoord). Dit vraagt diverse aanpassingen in de kavelbesluiten die in de bijlage nader gespecificeerd worden. Alle mogelijke maatregelen dienen te worden genomen en/of ontwikkeld om directe en indirecte negatieve effecten op zee- en kustvogels te minimaliseren. Er dient bij de bandbreedte in de dimensionering van de windturbines meer rekening gehouden te worden met het creëren van mogelijkheden om windturbineontwerpen met minder impact op vogels te ontwikkelen. Dit is name van toepassing op kavel Alpha, omdat de tendercriteria voor het windpark op dit kavel zich hier deels op richten.

Cumulatieve effecten beoordelen

De wet vereist dat cumulatieve effecten worden beoordeeld in de natuurtoets (MER/PB/soorten-onderzoek), zowel in het kader van de Natura 2000-bescherming als de soortenbescherming. Hier is dat onvoldoende gedaan omdat onvoldoende is gekwantificeerd welke cumulatieve milieueffecten de voorgenomen windparken op kavel Alpha en Beta hebben samen met andere activiteiten waaronder scheepvaart en visserij.

Vogelgriep

Sinds vorig griepseizoen (2021-2022) worden zee- en kustvogels zwaar getroffen door de vogelgriep, waaronder de jan-van-gent en grote jager. De populatieomvang van deze soorten is in één klap met tientallen procenten gedaald. De ontwerp-kavelbesluiten en MERs en PB verduidelijken op geen enkele wijze hoe hiermee wordt om gegaan. Sterker nog, vogelgriep wordt niet eens genoemd, in geen van de documenten! Het is nodig om te beoordelen wat het betekent dat deze populaties zo in aantal zijn gedaald. Wat doet dit met de berekening of de ALI-waarde wordt overschreden? Nu werken de MERs en PB feitelijk met verouderde data over de status van de populatie van meerdere in het gebied voorkomende soorten, waaronder soorten waarvoor de Bruine Bank als Natura 2000-gebied is aangewezen. Wij verzoeken dus de impact van vogelgriep op de betreffende soorten te verwerken in de MERs en PB.

Kennisleemtes

In de ontwerp-kavelbesluiten worden grote kennisleemtes benoemd. Er wordt gesteld dat door het hanteren van een 'worst-case'-benadering uitgesloten wordt dat bepaalde mogelijke of onvoorziene effecten tot een significante impact leiden terwijl dit niet als zodanig is beoordeeld. Er is internationaal zorg over de zogeheten ecosysteemeffecten van windparken. Daarmee worden bedoeld: veranderingen in de hydrodynamiek en daarmee samenhangende veranderingen in voedselketens inclusief veranderingen aan de basis, de primaire productie. Het wordt noch in de ontwerp-kavelbesluiten noch in de MERs aannemelijk gemaakt dat hier een 'worst-case'-benadering is gevolgd. Wij vragen om een nadere onderbouwing van de conclusie dat er geen significante ecosysteemeffecten zijn te verwachten.

Noordzeeakkoord

Tenslotte benadrukken wij dat de bouw en exploitatie van windparken tot 2030 valt onder de werkingssfeer van het Noordzeeakkoord. Wij verzoeken om dit expliciet in de kavelbesluiten op te nemen. Wij willen daarnaast dringend vragen om de relevante afspraken uit het Noordzeeakkoord als toetsingskader toe te voegen. Dit betreft in het bijzonder -maar is niet beperkt tot- de afspraken die direct van toepassing zijn op windparken en bijbehorende infrastructuur, zoals het gebruik van de

bovenwettelijke best beschikbare technieken (BBTs) om negatieve effecten op de natuur tot een minimum te beperken.

Wij vertrouwen er op dat u onze zienswijze met aandacht zult doornemen en de benodigde aanpassingen aan de kavelbesluiten en achterliggende rapporten zult (laten) maken. Uiteraard zijn we graag bereid onze zienswijze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Bijlage: Excel bestand met detailopmerkingen op beide ontwerp-kavelbesluiten en achterliggende stukken.

Ziemeelke Vogelbescherming Nederland - Omroden Van Alpha en Beta
 onderdeel ontwerp kavelbesluit Alpha (NB voor Beta, zie tweede tabblad)
 column 14 sep 19

Volnr	Paragraaf	Pagina nr	Omschrijving	Aanbeveling/voorstel tot wijziging
1	4.1.4	16	"...wink is reëlgheids Omroden Van Vlieg."	Tecvoegen: Een deel van deze trek vindt plaats in oostwaartelijke richting
2	5.2	24	"De impact van de windparken in Nederland daarvan is echter beperkt." Dit volgt voort uit de analyse met de referentie is. Dit is het echter wel. Het is niet dat de cumulatieve effecten onaanvaardbaar kunnen worden	Zin wijzigden en in plaats daarvan vullen hoe wordt voorkomen dat dit significante effect door cumulatieve zal komen. Welke nationale of internationale maatregelen worden genomen?
3	6.5	31	fig 1: de afname aanval Datum toevoegen. Wie is de bron?	Datum en bron toevoegen, indien de kaart niet actueel is een actuele toevoegen
4	7.2	57	"Wink hubbels met een laag capaciteit om (per eenheid opzwekke energie) schadelijke voor vogels, vleermuizen en vleerogedieren die de meest vervoegende turbines." Te kort voor de bacht caken van meer factoren afhankelijk en benoemd. En de meest vervoegende is vaiz	bron toevoegen en rader specificeren. Cf weglaten.
5	7.2	58	"In het MER worden in eerste instantie het ORNIS-criterium van 1 procent additieve effecten en sterfte als "roze zee" toegepast om te toetsen of de staat van instandhouding van vogelsoorten in het zeeing komt." Wij verzoeken om voort toe te lichten hoe de additieve sterfte wordt bepaal	Kort toelichten hoe in MFR de 1% additieve sterfte wordt bepaald, evenbreed in een veldtoet
6	7.2	58	"...Potential Biological Removal (PBR) in voorkomend geval als alternatieve maatstaf gebruikt"	De MFR nu de PBR methode niet meten zehrvinnen, deze is omstreden. De ALI-methode is juist ontwikkeld als alternatief voor de PBR-methode. Indien de methode wel wordt toegepast, dan nu gemeentelijk moet worden dat een worst case benadering is toegepast om te voorkomen dat het gebruik van deze methode tot excessieve conclusies leidt. Wij verzoeken om de motivatie aan veldtoet toe te voegen
7	7.3.1	59	Onderdeel: Vogels tijdens het trekseizoen - effecten van een windpark in Kavel Alpha	De MFR gaat concludeerde in op het kenmerk dat er mogelijk ten hoogste vijftien in Omroden Van onder bepaalde omstandigheden in een concentrerende haan coördinaties tussen de Wash in Friesland en de Waddenzee. Er dient hierover een analyse toegevoegd te worden. Is er voldoende bevestiging van de conclusie dat er in Kavel Alpha richting en Wat door de impact van een windpark kan zijn? Indien er te weinig informatie is dien hier een worst case benadering gebruikt te worden waar bij aanpakken zal moeten worden dat de impact in een geconcentreerde haan trek plaats vindt
8	7.3.1	59	Onderdeel: Vogels tijdens het trekseizoen - cumulatieve effecten. Er staats beschreven over de cumulatieve effecten van alle geplande en gestafete internationale parken. Volgens de inkomsten beschikbare kennis zullen deze wel vaker enkele soorten tot een significant impact leiden.	Analyse toevoegen over de cumulatieve effecten van alle internationale parken die gepland staan
9	7.3.1	59	"De aan van gert (maximaal 14 slachtoffers), grote mantelmeew (10) ..."	In de MFR van Kavel Alpha staat in R 2 dat uit de scripties blijkt dat voor in van gert en grote mantelmeew effecten op de lijst niet zijn uit te sluiten. In bijlage 7, de Kavel Alpha beschermingsplan, staat dat dit ook voor Kavel Alpha geldt. Wat zijn de implicaties het met inkomsten van deze effecten? Dit moet toelichten.
10	7.3.1	59	"de ak en reekket onder de ondermeer druk komen te staan, Lie bydrage van de windparken in Nederland daarvan is echter beperkt." Bijlagen Expert maar dat doet niets af aan het feit dat de cumulatief significant effect is geconstateerd. Daarom moet het erop gevestigd worden	Uitleggen hoe wordt voorkomen dat dit significante effect door cumulatieve zal komen. Zonder een nationale of internationale maatregel/aanpassing die dit voorkomt, is er een significant effect.
11	7.3.1	59	"... in afwijking van het KEC 4.0 dat alle windparken tot en met 2030 betreft." Wij bepleiten om in het Kavelbesluit ook de uitkomsten met alle geplande parken tot 2030 te bevestigen.	Neem de uitkomsten van de KEC analyse met alle geplande parken tot 2030 in beschouwing en doe aanvullende analyse indien nu, dg. De huidige situatie is of er windparken in aanmerking voor het gebied komen.
12	7.3.1	60	Het van de hydratie van de Kavel Alpha en Beta van Omroden Van in het totaal aantal slachtoffers in het internationale scenario verwaarslocht naar 10/19 procent voor reekket en 1/16 procent voor ak	Uitleggen hoe wordt voorkomen dat dit significante effect door cumulatieve zal komen. Zonder een nationale of internationale maatregel/aanpassing die dit voorkomt, is er een significant effect
13	7.3.1	61	"De passende bescherming behandel voor alken en reekketen alleen aanvangsslachtoffers	Kavel Omroden Van Alpha grenst aan de Brinne Bank die is aangewen voor de ak en reekket. Samen met andere internationale parken nu het de herikbaarheid van de Brinne Bank voor deze en andere soorten kunnen hervinden. Verspreiden de over vermindering mogelijk veel energie of herkennen de Brinne Bank het niet. De aanpak van een windpark op het Kavel van Omroden Van Alpha kan door cumulatieve effecten met andere windparken op de Noordzee dus mogelijk tot een onaanvaardbare impact op de populaties van deze soorten. De MFR dient aan te tonen dat dit niet is. Dit is nog niet gedaan dus de analyse moet nog aan de MFR worden toegevoegd
14	7.3.1		Niets over voedselnet. Vele soorten revoegels zijn de afgelopen jaren getroffen door voedselnet, waarvan onder andere de aan van gert zeer zwaar. De verandering van de populatie het reekket onder andere de vras op welke invloed dat heeft op de A... herkenningen?	De impact van voedselnet in de MFR verwerken en met de nieuwe conclusies het ontwerp kavelbesluit aanpassen
15	7.4	66	"Verder is nog overtuigende bevestiging in de overzichtskaart aanpassing van het Noordzeegebied veranderingen of verschuivingen tussen de aanreningen in het ecosysteme. Mogelijke veranderingen in primaire productie (fytoplankton), algeliche, stratificatie en hydrodynamica als gevolg van een verandering in de hydratie van windparken op een in hier een veldtoet van "En andere" het bestaan van kennisinstellingen onder andere door in het in te effectieve reekket case aanpak te handelen. Hiermee worden aanvaardbare en onaanvaardbare effecten voorkomen." gruten deels onbekend, hoe nu is dan aanneemelijk kunnen maken dat de impact niet significant is? Met betrekking tot ecosystemeffecten gevolgd de MFR geen worst case scenario. De rapportage stelt alleen dat re de effecten niet kent. Zijn significante effecten die wel met reekket uit te sluiten?	We verzoeken om een aanvullende analyse te nemen in MFR en kavelbesluit
16	7.3.2	67	"een groot deel van de trekvogels" Dit aangetuigd de publieke en andere publieke blijkt juist dat gereed meer dan de helft van trekvogels op reekket te vlieg	"Groot" weghalen
17	7.3.2	68	"Met name zeeoeten, driesteemeuwen en alken...". Er wordt in deze alken niet meegenomen mogelijke verstoring van verplaatsingen van soorten van en naar veldtoet gebieden zoals de Brinne Bank	In de MFR een analyse over de verstoring toevoegen en de geschikte impact op de populaties via worst case benadering. In het kavelbesluit een aantal minen toevoegen over dit mogelijke effect
18	7.6	72	"De conclusie is dat, ook in cumulatieve met andere projecten, het instakket niet leidt tot de aantasting van de natuurlijke kenmerken van de relevante Natura 2000 gebieden." Zo is in herbeveiliging, is nog overtuigende gebieden naar de impact van een windpark op de toets op verplaatsingen van vogels, in het bijzonder alken en reekketen, van en naar en tussen Natura 2000 gebieden, in de Brinne Bank. Maar ook de ommetvot tussen Friese Fricht en Brinne Bank juist omdat er andere windparken (projecten) langs de Brinne Bank liggen kan het cumulatieve effect van dit de herikbaarheid van dit gebied voor de delicten overtuigende is	Geen analyse toevoegen
19	7.6.1	74	De direct herbeveiliging staande comering (vlieg nr 18) nu ook in paragraaf 7.6.1 aandacht moeten krijgen	Naar de herbeveiliging behandelen. De belangrijkste afspraken uit het Noordzeeakkoord zijn weliswaar overgenomen in het Programma Noordzee 2022-2027, maar niet alle. En de afspraken uit het Noordzeeakkoord (zie t. 219)
20	7.6.1	75		Uitvoering van de afpakken en indien nodig aanpakken om meer mogelijkheden te geven aan experimenten die onder welke bodemcondities de impact op vogels het meest beperken
21	7.6.1	76	In wordt een maximale toelating van 305 mten aangehouden en een minimum toelating van 25m. Elke onderbouw wordt echter waarvoor een minimum en maximum wordt gegeven. Geven het veldtoet (zie de toets) belang van de toets (zie de toets) en in welke de verpluiging de impact op vogels zo veel als mogelijk te beperken, dient te worden toegelicht waarom dit vanuit dat perspectief de juiste handreiking is voor de dimensies zijn.	
22	7.8.4	80	"Vanuit het grootste deel van de trekvogels vliegt dan in de huidige toelatingen waarvoor geen aanpak met windparken is te verwachten...". In deze alken staat gedetailleerde informatie, gepresenteerd in verdere kavelbesluit. Inmiddels zijn de de toets van de ak, 10/19 procent. Usarij zijn veel daarvan de veldtoet (zie de toets) en in welke de veldtoet (zie de toets) een groot deel van de vogels op reekket te vlieg	Alleen aanpakken op basis van de meest recente inzichten.
23	7.8.4	81		In deze paragraaf ook opmerken dat de betrouwbaarheid van de planning van apparatuur (minimaal 1 systeem) dat daadwerkelijke aanpakken van vogels met turbinehaden kan meten. En dat verspreiding hieraan mee moet werken. Dit is essentieel om meer te weten komen over het aantal daadwerkelijke aanpakken onder verschillende weeromstandigheden en toden van het jaar
24	7.8.4			Neem in het kavelbesluit ook een 2019 incidentie van veldtoet (zie de toets) en in welke de veldtoet (zie de toets) een groot deel van de vogels op reekket te vlieg
25	7.8.6.1	89	Vogels: Hier staat het werken met telemetrie niet genoemd, zoals het MITLUS-systeem. Dit wordt wel veldtoet (zie de toets) en in welke de veldtoet (zie de toets) een groot deel van de vogels op reekket te vlieg	Een passage opnemen over het toelaten van veldtoet met telemetrie/MITLUS. Verder kan ook hier expliciet genoemd worden dat apparatuur gehuurd zal worden die in staat is om daadwerkelijke aanpakken van vogels met turbinehaden te detecteren
26	7.8.6.2	89	"De ak en reekket zijn integreerder van de onderreksplak omdat deze soorten lagere en de verandering in de aanpak met windparken beschouwen in de toets van de ak, 10/19 procent. Usarij zijn veel daarvan de veldtoet (zie de toets) en in welke de veldtoet (zie de toets) een groot deel van de vogels op reekket te vlieg	We stellen voor dat WZFP dit onderreksplak doet en dit vast te leggen in het kavelbesluit

Verzonden: 8/31/2023 6:37:51 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 41920

Postcode: 1009 DC

Woonplaats: Amsterdam

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: Vattenfall Wind Development Netherlands B.V.

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

IJmuiden Ver Kavel Alpha

96322015_9338490_230831_Zienswijze_IJmuiden_Ver_Alpha_signed.pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie bijlage 1.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage 1.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage 1.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie bijlage 1.

PAC1AF723G_POSTBUS 41920_1009 DC AMSTERDAM

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpkavelbesluit kavel
Alpha windenergiegebied IJmuiden Ver

Wind
Vattenfall Wind Development
Netherlands B.V.
vattenfall.nl/wind

Contact
Postbus 41920
1009 DC Amsterdam

Datum
31 augustus 2023

Zienswijze Vattenfall Ontwerpkavelbesluit kavel Alpha windenergiegebied IJmuiden Ver

Geachte heer/mevrouw,

Met veel interesse hebben wij kennisgenomen van het ontwerpkavelbesluit voor kavel Alpha voor het windenergiegebied IJmuiden Ver. In deze brief lichten we de zienswijze van Vattenfall op het ontwerpkavelbesluit kavel Alpha windenergiegebied IJmuiden Ver toe. De zienswijze heeft twee delen: I) Vragen en verzoeken n.a.v. de voorschriften en II) Vragen en verzoeken in relatie tot de toelichting op de voorschriften.

I) Zienswijze voorschriften

1. Voorschrift 3: Bandbreedte windpark

Voor kavel Alpha en Beta van windenergiegebied IJmuiden Ver is de bovengrens voor het aantal windturbines gesteld op 134. Voor het vaststellen van de bandbreedte van het windpark lijkt geen rekening gehouden te zijn met 'overplanting'. Overplanting is gebruikelijk bij het ontwerpen van een windpark om de capaciteit van het windpark zo veel als mogelijk te optimaliseren.

Vraag: hoe is het maximale aantal turbines van 134 bepaald? En hoe verhoudt deze bovengrens zich tot voorschrift 3.8 over het maximaal geïnstalleerde vermogen van 2,3 GW?

Verzoek: Om de mogelijkheid te onderzoeken om zowel het aantal turbines als het rotoroppervlak te verhogen tot maximaal 140 turbines om overplanting toe te staan, indien uit het onderzoek blijkt dat dit binnen de ecologische ruimte past. Nadrukkelijk verzoeken wij om de uitkomst van dit onderzoek ruim op tijd beschikbaar te stellen, uiterlijk in september 2023.

2. Voorschrift 3.9: Toegestane funderingen

Volgens het voorschrift 3 lid 9 zijn de volgende fundaties voor de windturbines toegestaan:

- Monopile
- Tripod
- Jacket
- Gravity based
- Suction bucket

In de vorige kavelbesluiten zoals het Kavelbesluit HKW VI en VII was het mogelijk om ook andere fundering toe te passen, mits de milieueffecten hiervan werden bepaald.

Vraag: Wat is de reden dat dit voorschrift is aangepast ten opzichte van andere kavelbesluiten?

Verzoek: Om de volgende uitzondering toevoegen aan het voorschrift 3.9: Indien de vergunninghouder een fundering wil toepassen die niet in dit lid is genoemd, zal hij de milieueffecten hiervan moeten bepalen. De milieueffecten worden voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

3. Voorschrift 4.1.b: Toepassen ADD bij andere fundatie technieken dan heien.

Op basis van voorschrift 4.1b dient er, indien sprake is van een andere installatietechniek dan heien, gebruik gemaakt te worden van een of meer op de relevante frequenties afgesteld(e) akoestisch(e) afschrikmiddel(en) (ADD) gedurende een half uur voor het begin van de werkzaamheden, alsmede gedurende de eerste vijf minuten van de werkzaamheden indien er sprake is van een andere installatietechniek dan heien.

Het toepassen van akoestische afschrikmiddelen kan leiden tot additionele verstoring door onderwatergeluid. Akoestische afschrikmiddelen worden ingezet om te zorgen dat bruinvissen en zeehonden voor het heien op veilige afstand zijn, zodat ze geen permanente gehoordrempel verschuiving (PTS) of fysieke schade oplopen. Uit recente studies is gebleken dat de kans op PTS bij zowel bruinvissen als zeehonden bij een geluidsniveau van maximaal 168 dB SELss in dB re $\mu\text{Pa}2\text{s}$ op 750 m afstand verwaarloosbaar is en dus geen ADD ingezet hoeft te worden.

Verzoek: Om het voorschrift als volgt aan te passen:

Voorschrift 4.1b: Indien sprake is van een andere installatietechniek dan heien, maakt de vergunninghouder gebruik van een of meer op de relevante frequenties afgesteld(e) akoestisch(e) afschrikmiddel(en) gedurende een half uur voor het begin van de werkzaamheden, alsmede gedurende de eerste vijf minuten van de werkzaamheden, tenzij aangetoond kan worden dat het toepassen van ADD geen meerwaarde heeft ter voorkoming van verstoring van bruinvissen, zeehonden en/of vissen onderwatergeluid niveau lager dan 168 dB is. Deze procedure wordt herhaald indien de werkzaamheden gedurende een uur of langer onderbroken zijn. De vergunninghouder onderbouwt in het funderingsplan als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, waarom het toepassen van ADD niet nodig is dan wel welk(e) type(n) afschrikmiddel(en) gebruikt zal of zullen worden, waarbij hij ingaat op de effectiviteit van het of de gekozen type(n).

4. Voorschrift 4.2f: Afwijking van geluidsnorm voor testen

Voorschrift 4.2f stelt dat de vergunninghouder mag afwijken van de geluidsnorm die is vastgelegd in voorschrift 4.2a voor test- en onderzoeksdoeleinden. Daarbij wordt de voorwaarde gesteld dat de afwijking van de geluidsnorm ten behoeve van de proef alleen toegestaan is op een maximum van 3 funderingen en maximaal 25 minuten per fundering. Door deze beperking in de tijd is gebleken bij eerdere projecten dat het testen van andere technieken voor test- en onderzoeksdoeleinden niet haalbaar is. Daarbij levert het geen voldoende representatieve data op indien bijvoorbeeld een test wordt gedaan naar volledig gemitigeerd heien. Het geluidsniveau is namelijk niet constant gedurende de installatie maar neemt toe naarmate de fundering een grotere diepte bereikt.

Verzoek: om in dit voorschrift geen restrictie te stellen op de duur (25 minuten) van de afwijking van de geluidsnorm. Het voorschrift bepaalt bovendien dat de afwijking beperkt is tot het voor de proef strikt noodzakelijke, waardoor het stellen van een tijdslimiet dubbel op is.

5. Voorschrift 4.3a: Maatregelen ter beperking van aanvaringsslachtoffers onder vogels op rotorhoogte gedurende migratieperiodes

Op basis van dit voorschrift dient de vergunninghouder tijdens de migratieperiode in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terug te brengen.

De definitie van drempelwaarde is

'Een door de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof bepaalde waarde van vogeldichtheid van 500 vogels op rotorhoogte per kilometer per uur'. In de toelichting wordt aangegeven dat de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof kan besluiten over een aanpassing van de drempelwaarde. Indien deze drempelwaarde in de toekomst wijzigt kan dit tot een financieel nadeel leiden van de vergunninghouder omdat de business case uit is gegaan van een drempelwaarde van 500 vogels.

Vraag: In kavelbesluit en MER ontbreekt toelichting op de drempelwaarde van 500 vogels. Hoeveel vogelslachtoffers wordt hiermee voorkomen en wat is het verwachte verlies in windproductie? Wij verzoeken u om deze toelichting toe te voegen aan het definitieve kavelbesluit.

6. Voorschrift 4.3a: Stilstandvoorziening

Voorschrift 4.3a Gedurende migratieperiodes brengt de vergunninghouder het aantal rotaties per minuut per windturbine terug tot minder dan twee tijdens het tijdvak in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden, aan te geven door de Minister voor Klimaat en Energie.

In voorschrift 4, lid 3 onder a, is niet beschreven hoe de minister dit "aan te geven" zal doen (hoe deze aanwijzing er uit ziet) en of dit bij besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht ('Awb') gebeurt.

Verzoek (1): In het belang van de rechtszekerheid is van belang dat dit helder omschreven is, zodat vergunninghouder weet wanneer deze verplichting exact ontstaat en welke vorm van rechtsbescherming tegen de beslissing van de minister openstaat.

De bevoegdheid die in het voorschrift 4, lid 3 onder a aan de minister wordt gegeven is niet ingekaderd of geclausuleerd. Deze bevoegdheid mag - op aangeven van de minister - zonder dat de minister gebonden is aan enige voorwaarde, worden uitgeoefend. Gelet op de formulering van voorschrift 4, lid 3 onder a, ontstaat op aangeven dan direct een 'stilstandverplichting' voor vergunninghouders. Voor vergunninghouders is er geen enkele toetsing mogelijk.

Verzoek (2): Waarop de minister zijn aanwijzing dient te baseren moet daarom ook worden vastgelegd in voorschrift 4, lid 3 onder a, zodat het uitoefenen van deze (ingrijpende) bevoegdheid gekaderd is en toetsbaar voor vergunninghouders.

Verzoek (3): Eveneens in het belang van de rechtszekerheid (en handhaafbaarheid) dient in voorschrift 4, lid 3 onder a te worden gespecificeerd in de aanwijzing dat deze tijdig, minimaal 48 uur tevoren, kenbaar wordt gemaakt aan exploitanten en geldt voor een bepaald tijdvak dan

wel hoe de start en het einde van de verplichting om het aantal rotaties terug te brengen, kenbaar is voor vergunninghouders.

In de toelichting in paragraaf 7.8.4 is opgenomen dat de toepassing van de stilstandvoorziening, zoals bedoeld in artikel 4 lid 3.a, in overleg met verschillende betrokkenen is geconcretiseerd in een protocol; “De toepassing van de stilstandvoorziening is in overleg met verschillende betrokkenen geconcretiseerd in een protocol.”

Vattenfall is als eigenaar en operator van windpark Hollandse Kust – Zuid één van de betrokkenen. De sector is inderdaad betrokken geweest bij het tot stand komen van een protocol (laatste versie 8.4 d.d. juli 2023). Naar de mening van de windparkeigenaren is de inhoud van dit protocol nog niet volledig en juist. Zo is de weergave van de rol van het expertteam niet conform de praktijk en is er geen overeenstemming over de minimale duur van een curtailment.

Daarnaast is de betrouwbaarheid van de start/stop procedure is op dit moment erg laag. Het voorspellingsmodel slaagt er niet goed in om accuraat de momenten waarin de drempelwaarde wordt overschreden, te voorspellen met een hoog aantal ‘false positives’ and ‘false negatives’ tot gevolg. De sectorpartijen zien verschillende mogelijkheden voor verbetering van de betrouwbaarheid. Het is voor ons van essentieel belang dat de betrokkenheid van de sector bij doorontwikkeling van de procedure stevig geborgd is. Om hiervoor te zorgen is het voorstel om aan het protocol een stappenplan voor aanpassing van het protocol toe te voegen.

Verzoek (4): Het verzoek is om, vóór vaststelling van het definitieve Kavelbesluit het protocol te verbeteren, waarbij gestreefd wordt naar overeenstemming over de inhoud met alle betrokkenen en waarbij in ieder geval een concreet stappenplan aan het protocol wordt toegevoegd waarin duidelijk wordt vastgelegd (SMART) hoe tot een “aangeven door de Minister voor Klimaat en Energie”, zoals bedoeld in artikel 4.3a, wordt gekomen, inclusief het informeren en horen van betrokkenen als één van de te nemen stappen.

Verzoek (5): Daarnaast verzoeken wij om de hoofdzaken van de inhoud van het protocol, waaronder de betrokkenheid van exploitanten voorafgaand aan het tot stand komen van een “aangeven door de Minister”, in het kavelbesluit op te nemen alsmede daarin te verwijzen dat de uitgewerkte inhoud van het protocol in een Beleidsregel ex 4:81 Awb wordt vastgelegd.

7. Voorschrift 4.3.c: Onderzoek naar effectiviteit van de stilstandvoorziening

Om de effectiviteit van de onderzoeksmaatregel voor de stilstandvoorziening te onderzoeken moet er ook gemeten worden als er stilstand is voorgeschreven, terwijl de stilstand op dat moment feitelijk niet toegepast wordt.

Verzoek: Om op te nemen dat er ten behoeve van het onderzoek naar de effectiviteit van de maatregel afgeweken mag worden van voorschrift 4.3a.

8. Voorschrift 4.4a: Definitie van cut-in speed (m/s)

In nachten gedurende de periode als aangegeven in de onderstaande tabel, is de cut-in-windspeed op ashoogte van de windturbines aangepast, en bedraagt deze zoals weergegeven in de tabel.

Nacht	Cut-in speed [m/s]	Nacht	Cut-in speed [m/s]
226-228	4,7	265-267	5,5
229-231	4,8	268-270	5,5
232-234	5,0	271-273	5,4
235-237	5,2	274-276	5,3
238-240	5,3	277-279	5,1
241-243	5,4	280-282	5,0
244-246	5,5	283-285	4,9
247-249	5,5	286-288	4,7

Vraag: kunt u aangeven hoe de cut-in speed bepaald dient te worden? Is dit bijvoorbeeld een gemiddelde over een bepaalde periode of een waarde op een specifiek moment van de dag? Zo ja, kunt u de relevante periodes of momenten duiden waarover de input wordt opgeleverd?

9. Voorschrift 4.4b: Rotaties per minuut aanvaringslactoffers van vleermuizen op rotorhoogte

Voorschrift 4.4.b stelt: bij een windsnelheid lager dan de aangepaste cut-in-windspeed, bedoeld in onderdeel a, brengt de vergunninghouder in de nachten, bedoeld in onderdeel a, het aantal rotaties per minuut per windturbine omlaag tot minder dan één.

Dit voorschrift wijkt af van vergelijkbare voorschriften in vorige kavelbesluiten waarbij het aantal rotaties per minuut teruggebracht moest worden tot minder dan twee rotaties per minuut. Tevens ontbreekt er een toelichting hierop in het kavelbesluit.

Vraag: Kunt u toelichten waarom er voor vleermuizen gekozen is om het rotaties per minuut terug te brengen naar 1 rpm?

Voorstel: Wij zien geen ecologisch onderbouwde reden waarom dit noodzakelijk is en daarom verzoeken wij u het voorschrift aan te passen naar 'Voorschrift 4.4.b stelt dat bij een windsnelheid lager dan de aangepaste cut-in-windspeed, bedoeld in onderdeel a, de vergunninghouder in de nachten, bedoeld in onderdeel a, het aantal rotaties per minuut per windturbine omlaag brengt tot minder dan twee.'

10. Voorschrift 4.4e: Onderzoek naar aanwezigheid vleermuizen tijdens stilstandvoorziening

Voorschrift 4.4e stelt dat voor ten minste 5 jaar tussen 1 maart en 30 november moet worden onderzocht hoe maatregel 4.4a. de aanwezigheid van vleermuizen in de nacht beïnvloedt.

Vraag: Waarom is er gekozen voor de periode maart-november, terwijl de stilstandvoorziening en vleermuistrek van augustus tot november is?

11. Voorschrift 4.4.g: Monitoringsonderzoek naar aanwezigheid vleermuizen

De meetapparatuur wordt geplaatst op drie verschillende hoogtes per windturbine, te weten:

- op 20-35 meter boven zeeniveau,
- op of aan de gondel,
- op een andere hoogte binnen het door de rotor bestreken gebied.

Verzoek: Meetapparatuur plaatsen op een andere hoogte binnen het rotor bestreken gebied is niet mogelijk vanwege veiligheidsredenen. We verzoeken u om het voorschrift aan te passen.

12. Voorschrift 4.3.i., 4.4.k., 4.4.j: Maritieme Informatievoorziening Servicepunt (MIVSP) standaarden

Voorschrift 4.3.i, k 4.4.j verwijzen naar MIVSP-standaarden. Ook in de concept regeling vergunningverlening (pagina 20) wordt aanvrager gevraagd om aan te sluiten bij de standaarden en werkwijzen van MIVSP.

Vraag: Zijn de MIVSP-standaarden openbaar toegankelijk? Zo ja, waar zijn deze terug te vinden? Zo nee, kunnen de standaarden met ons worden gedeeld? Als dit niet kan, kunt u dan het voorschrift en de concept regeling vergunningverlening op dit punt herzien? Nadrukkelijk verzoeken wij u om ofwel deze informatie uiterlijk in oktober 2023 beschikbaar te stellen ofwel het aansluiten op MIVSP uit de tenderregeling te verwijderen (tabel 6, aspect 0.II (onderzoek en monitoring) lid E).

13. Voorschrift 4.8a: Maatregelen voor de bescherming van archeologie

Voorschrift 4 lid 8a is exact hetzelfde voor Alpha als voor Beta. Het voorschrift lijkt te verwijzen naar het totaal aantal objecten in beide kavels zoals vermeld in de bijlage van dit voorschrift.

Kunt u bevestigen dat 12 locaties met mogelijk archeologisch waardevolle objecten en de 261 begraven ijzerhoudende objecten het aantal locaties zijn van mogelijk archeologische objecten en ijzerhoudende objecten die vermeden dienen te worden? En kunt u aangegeven wat het aantal locaties en objecten is dat vermeden dient te worden voor Alpha en Beta afzonderlijk?

14. Voorschrift 4.9c en Paragraaf 6.2.1: Kleurstelling van de wieken

Voorschrift 4.9c stelt dat het verlichtingsplan in overeenstemming met het Informatieblad 'Aanduiding offshore windturbines en offshore windparken in relatie tot luchtvaartveiligheid' moet zijn. De toelichting van kavelbesluit, paragraaf 6.2.1, verwijst naar het Informatieblad voor de eisen aan verlichting en aanduiding van de windturbines. In dit informatieblad zijn ook eisen opgenomen ten aanzien van de kleurstelling. Op basis van het informatieblad is enkel de kleur wit (RAL9001, RAL 9003, RAL9010 en RAL 9016) toegestaan en onder voorwaarde is de kleur grijs (RAL 7035) toegestaan.

Vraag (1): is de kleurstelling in het Informatieblad ook van toepassing op de windturbines, waaronder de wieken? En dient dit in het verlichtingsplan te worden opgenomen?

Indien het antwoord op bovenstaande vraag bevestigend is: In tenderregel van kavel Alpha wordt onder criterium 1.5 de mogelijkheid geboden om hiervan af te wijken mits uit het Rijksonderzoeksprogramma blijkt dat deze maatregelen ecologisch doeltreffend en doelmatig zijn.

Vraag (2): Kunt u een definitie van geven het Rijksonderzoeksprogramma?

Vraag (3): Wanneer blijkt dat de maatregelen ecologisch doeltreffend en doelmatig zijn en geïmplementeerd dienen te worden, wordt dan het informatieblad hierop aangepast?

15. Voorschrift 4.9.c: Informatieblad aanduiding offshore windturbines en offshore windparken

Uit informatieblad blijkt dat er afgeweken kan worden van het informatieblad indien kan worden aangetoond dat de veiligheid van het luchtverkeer met deze afwijking niet in gevaar wordt gebracht en sprake is van een gelijkwaardig veiligheidsniveau als beoogd in dit informatieblad. Dit dient door de partij welke van dit informatieblad af wil wijken door middel van een aeronautische studie te worden onderbouwd. De voorgenomen afwijking dient ter instemming aan de Inspectie te worden voorgelegd.

Vraag: Hoe verhoudt deze eis zich tot de voorwaarde in de conceptregeling vergunningverlening die stelt dat de aanvrager geen voorbehouden dient op te nemen voor het kunnen uitvoeren van een activiteit?

Verzoek: graag een juridische onderbouwing in de toelichting hoe juridisch gezien in het kavelbesluit, onder 4.9c. kan worden afgeweken van het Waterbesluit. Daarnaast verzoeken wij om de inhoud van het Informatieblad in een Beleidsregel ex 4:81 AWB vast te leggen.

16. Voorschrift 5.1: Delen van data voor eigen onderzoeksdoeleinden

De Rijksoverheid zal de kosten voor de aanschaf en het onderhoud van één vogeldetectiesysteem (met meerdere onderdelen) voor zijn rekening nemen. De vergunninghouder dient (zonder financiële tegenprestatie) mee te werken aan de plaatsing en installatie van de apparatuur. Deze medewerkingsplicht is opgenomen in voorschrift 5, eerste lid, en nader toegelicht in paragraaf 6.18.3.

Vraag: Kunnen de data van dat systeem ook worden gebruikt ter aanvulling van eigen onderzoek van der vergunninghouder/ vereisten in criteria?

II) Zienswijze toelichting

17. Paragraaf 4.3.1: Steenbestorting gravity based funderingen

In de toelichting van het kavelbesluit paragraaf 4.3.1 staat *“Met uitzondering van de gravity based fundering wordt ter bescherming van de funderingen een erosiebescherming, doorgaans in de vorm van steenbestorting, aangebracht.”*

Dit is feitelijk onjuist, omdat ook bij gravity based funderingen steenbestorting wordt toegepast.

Verzoek: Om de toelichting aan te passen gebaseerd op bovenstaand. Daarmee is voorschrift 4.7 ook van toepassing bij het toepassen van dit type fundaties.

18. Paragraaf 4.4.4: Veiligheidszones rond turbines en kabels tijdens realisatie

In het kavelbesluit wordt de veiligheidszone gedefinieerd als de zone van maximaal 500 meter rondom een installatie in de territoriale zee en EEZ, gebaseerd op artikel 60, vierde lid, van het VN Zeerechtverdrag en artikel 6.10 Waterwet.

Hieruit blijkt niet wat de veiligheidszones zijn rond turbines en kabels wanneer het park operationeel is.

Vraag: Kunt u verduidelijken wat de veiligheidszones zijn rond turbines en kabels in de operationele fase?

19. Paragraaf 7.3.1: Gegevens vogeldichtheden en turbineparameters waarop aanvaringsmodel is gebaseerd.

In het kavelbesluit paragraaf 7.3.1 wordt het maximumaantal aanvaringssslachtoffers voor de verschillende niet-broedvogels tijdens het trekseizoen aangegeven.

Op basis van onze eigen berekeningen komen we op andere aantallen uit. Dit kan eventueel te maken hebben met aannames en inputparameters die zijn toegepast in het model.

In het MER en de bijlage van het MER ontbreken de inputparameters die zijn toegepast waardoor de berekening van het aantal aanvaringssslachtoffers niet goed herleidbaar is.

Voor de aannames van de turbines wordt verwezen naar een studie van Potiek et al. 2022b, vervolgens wordt in dit rapport verwezen naar een Excel-document ('scenario KEC 4.0 versie 8.xlsx) en een memo (Memo Scenario en varianten KEC 4 17-5 definitief.docx).

Voor de distributie van de vlieghoogte wordt in het MER verwezen naar tabel 6.6 in bijlage 4, maar er is geen tabel 6.6. De aannames voor de vlieghoogtedistributie zijn cruciaal voor het bepalen van het aantal aanvaringssslachtoffers onder vogels.

Tabel 6.1 van bijlage 4 geeft een overzicht van de tweemaandelijke dichtheden maar is er niet aangegeven welke dichtheden zijn aangenomen voor de tussenliggende maanden. Terwijl er wel voor iedere maand vogelslachtoffers bepaald worden (tabel 8.2a van bijlage 4).

Verzoek (1): Graag ontvangen wij **op zo kort mogelijke termijn** een volledig overzicht van de inputparameters die zijn toegepast in het model waarbij het meest belangrijk zijn: de windturbine-parameters van de verschillende varianten, de vlieghoogtedistributie per vogelsoort en de vogeldichtheid per vogelsoort per maand. Dit kan door het beschikbaar stellen van een Excel spreadsheet met de inputgegevens voor het collision risk model waarop de aanvaringssslachtoffers zijn bepaald.

Verzoek (2): Daarbij verzoeken wij u om het MER-hoofdstuk 6.4.3 aan te passen waarin verwezen wordt naar tabel 6.6 met de correcte verwijzing.

20. Paragraaf 7.3.3: Geluidsnorm in 160 dB

Paragraaf 7.3.3 in het KEC 4.0 en in de bandbreedte als voorgesteld in de NRD is in eerste instantie de geluidsnorm van 160 dB re 1 $\mu\text{Pa}2\text{s}$ SELs (op 750 meter van de geluidsbron) gehanteerd. Het betreft een uitvloeisel van de afspraak in het Noordzeeakkoord om de ervaringen van Duitsland met een vergelijkbare geluidsnormering te betrekken met als doel te bekijken of gelijktrekken van de geluidsnorm mogelijk is.

De bovenstaande tekst uit de toelichting is niet helemaal juist: In Duitsland is het geen single strike SEL, maar mag voor een bepaald % van de fundaties worden afgeweken van deze geluidsnorm. Daarmee is het hanteren van een norm van 160 dB re 1 $\mu\text{Pa}2\text{s}$ SELs (op 750 meter van de geluidsbron) niet gelijk aan de geluidsnorm die toegepast wordt in Duitsland.

Verzoek: om een toelichting en uiteindelijke geluidsnorm te ontvangen, conform de ervaringen uit Duitsland.

21. Paragraaf 7.8.3: Verminderen aanvaringen vleermuizen

Paragraaf 7.8.3. stelt: "De vergunninghouder dient dan ook aan te sluiten bij de standaarden en werkwijzen uit Wozep."

Vraag: in hoeverre worden er eisen/voorwaarden van Wozep gesteld aan de (meet)apparatuur?

22. Paragraaf 7.8.6.2: Monitoringsonderzoek vergunninghouder ten aanzien van Natura 2000-gebied Bruine bank

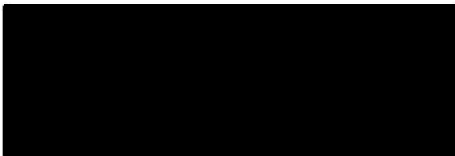
Toelichting van het kavelbesluit 7.8.6.2 beschrijft voor welke soorten een onderzoeksplicht geldt naar aanvaringen en uitwijkgedrag. Daar staat ook de grote jager bij.

Echter, in het MER voor kavel Alpha staat over de grote jager: ‘...zijn voor de grote jager geen slachtoffers verwacht in kavel I en kavel II van IJmuiden Ver’ en ook ‘De dichtheden zijn gebruikt in modelberekeningen waaruit een gemodelleerd aantal slachtoffers per soort volgt.

Uit deze berekeningen blijkt tevens dat voor sommige soorten geen aanvaringsslachtoffers worden berekend die kavel I en II van windenergiegebied IJmuiden Ver wel als regulier overwinteringsgebied gebruiken (zoals noordse stormvogel en grote jager). De vlieghoogtes van deze soorten ten opzichte van de geplande windturbinegroottes zijn namelijk zo laag dat geen slachtoffers zijn te verwachten’.

Vraag: Bovenstaand in acht nemend, geldt de onderzoekplicht nog steeds voor de grote jager? Indien dat wel geldt: kunt u bevestigen dat het onrealistisch is om te verwachten dat het onderzoek zal leiden tot statistisch significante uitkomsten?

Hoogachtend,

Verzonden: 8/31/2023 9:26:48 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Hoekenrode

Huisnummer: 8

Postcode: 1102 BR

Woonplaats: Amsterdam

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: Vattenfall

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Ijmuiden Ver kavel Beta

96323662_9339032_230831_Zienswijze_IJmuiden_Ver_Beta_signed_(1).pdf

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie bijlage 1

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijlage 1

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, zie bijlage 1

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja, zie bijlage 1

PAC1AF723G_POSTBUS 41920_1009 DC AMSTERDAM

Onderwerp: Zienswijze Ontwerpkavelbesluit kavel Beta
windenergiegebied IJmuiden Ver

Wind
Vattenfall Wind Development
Netherlands B.V.
vattenfall.nl/wind

Contact
Postbus 41920
1009 DC Amsterdam

Datum
31 augustus 2023

Zienswijze Vattenfall Ontwerpkavelbesluit kavel Beta windenergiegebied IJmuiden Ver

Geachte heer/mevrouw.

Met veel interesse hebben wij kennisgenomen van het ontwerpkavelbesluit voor kavel Beta voor het windenergiegebied IJmuiden Ver. In deze brief lichten we de zienswijzen van Vattenfall op het ontwerpkavelbesluit kavel Beta windenergiegebied IJmuiden Ver toe. De zienswijze heeft twee delen: I) Vragen en verzoeken n.a.v. de voorschriften en II) Vragen en verzoeken in relatie tot de toelichting op de voorschriften.

I) Zienswijze voorschriften

1. Voorschrift 3: Bandbreedte windpark

Voor kavel Alpha en Beta van windenergiegebied IJmuiden Ver is de bovengrens voor het aantal windturbines gesteld op 134. Voor het vaststellen van de bandbreedte van het windpark lijkt geen rekening gehouden te zijn met 'overplanting'. Overplanting is gebruikelijk bij het ontwerpen van een windpark om de capaciteit van het windpark zo veel als mogelijk te optimaliseren.

Vraag: hoe is het maximale aantal turbines van 134 bepaald? En hoe verhoudt deze bovengrens zich tot voorschrift 3.8 over het maximaal geïnstalleerde vermogen van 2,3 GW?

Verzoek: Om de mogelijkheid te onderzoeken om zowel het aantal turbines als het rotoroppervlak te verhogen tot maximaal 140 turbines om overplanting toe te staan, indien uit het onderzoek blijkt dat dit binnen de ecologische ruimte past. Nadrukkelijk verzoeken wij om de uitkomst van dit onderzoek ruim op tijd beschikbaar te stellen, uiterlijk in september 2023.

2. Voorschrift 3.9: toegestane funderingen

Volgens het voorschrift 3 lid 9 zijn de volgende fundaties voor de windturbines toegestaan:

- Monopile
- Tripod
- Jacket
- Gravity based
- Suction bucket

In de vorige kavelbesluiten zoals het Kavelbesluit HKW VI en VII was het mogelijk om ook andere fundering toe te passen, mits de milieueffecten hiervan werden bepaald.

Vraag: Wat is de reden dat dit voorschrift is aangepast ten opzichte van andere kavelbesluiten?

Verzoek: Om de volgende uitzondering toevoegen aan het voorschrift 3.9: Indien de vergunninghouder een fundering wil toepassen die niet in dit lid is genoemd, zal hij de milieueffecten hiervan moeten bepalen. De milieueffecten worden voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

3. Voorschrift 4.1.b: toepassen ADD bij andere fundatie technieken dan heien.

Op basis van voorschrift 4.1b dient er, indien sprake is van een andere installatietechniek dan heien, gebruik gemaakt te worden van een of meer op de relevante frequenties afgesteld(e) akoestisch(e) afschrikmiddel(en) (ADD) gedurende een half uur voor het begin van de werkzaamheden, alsmede gedurende de eerste vijf minuten van de werkzaamheden indien er sprake is van een andere installatietechniek dan heien.

Het toepassen van akoestische afschrikmiddelen kan leiden tot additionele verstoring door onderwatergeluid. Akoestische afschrikmiddelen worden ingezet om te zorgen dat bruinvissen en zeehonden voor het heien op veilige afstand zijn, zodat ze geen permanente gehoordrempel verschuiving (PTS) of fysieke schade oplopen. Uit recente studies is gebleken dat de kans op PTS bij zowel bruinvissen als zeehonden bij een geluidsniveau van maximaal 168 dB SELss in dB re $\mu\text{Pa}2\text{s}$ op 750 m afstand verwaarloosbaar is en dus geen ADD ingezet hoeft te worden.

Verzoek: Om het voorschrift als volgt aan te passen:

Voorschrift 4.1b: Indien sprake is van een andere installatietechniek dan heien, maakt de vergunninghouder gebruik van een of meer op de relevante frequenties afgesteld(e) akoestisch(e) afschrikmiddel(en) gedurende een half uur voor het begin van de werkzaamheden, alsmede gedurende de eerste vijf minuten van de werkzaamheden, tenzij aangetoond kan worden dat het toepassen van ADD geen meerwaarde heeft ter voorkoming van verstoring van bruinvissen, zeehonden en/of vissen onderwatergeluid niveau lager dan 168 dB is. Deze procedure wordt herhaald indien de werkzaamheden gedurende een uur of langer onderbroken zijn. De vergunninghouder onderbouwt in het funderingsplan als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, waarom het toepassen van ADD niet nodig is dan wel welk(e) type(n) afschrikmiddel(en) gebruikt zal of zullen worden, waarbij hij ingaat op de effectiviteit van het of de gekozen type(n).

4. Afwijking van geluidsnorm voor testen, voorschrift 4.2f

Voorschrift 4.2f stelt dat de vergunninghouder mag afwijken van de geluidsnorm die is vastgelegd in voorschrift 4.2a voor test- en onderzoeksdoeleinden. Daarbij wordt de voorwaarde gesteld dat de afwijking van de geluidsnorm ten behoeve van de proef alleen toegestaan is op een maximum van 3 funderingen en maximaal 25 minuten per fundering. Door deze beperking in de tijd is gebleken bij eerdere projecten dat het testen van andere technieken voor test- en onderzoeksdoeleinden niet haalbaar is. Daarbij levert het geen voldoende representatieve data op indien bijvoorbeeld een test wordt gedaan naar volledig gemitigeerd heien. Het geluidsniveau is namelijk niet constant gedurende de installatie maar neemt toe naarmate de fundering een grotere diepte bereikt.

Verzoek: om in dit voorschrift geen restrictie te stellen op de duur (25 minuten) van de afwijking van de geluidsnorm. Het voorschrift bepaalt bovendien dat de afwijking beperkt is tot het voor de proef strikt noodzakelijke, waardoor het stellen van een tijdslimiet dubbel op is.

5. Voorschrift 4.3a, Maatregelen ter beperking van aanvaringslachtoffers onder vogels op rotorhoogte gedurende migratieperiodes

Op basis van dit voorschrift dient de vergunninghouder tijdens de migratieperiode in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terug te brengen.

De definitie van drempelwaarde is

'Een door de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof bepaalde waarde van vogeldichtheid van 500 vogels op rotorhoogte per kilometer per uur'. In de toelichting wordt aangegeven dat de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof kan besluiten over een aanpassing van de drempelwaarde. Indien deze drempelwaarde in de toekomst wijzigt kan dit tot een financieel nadeel leiden van de vergunninghouder omdat de business case uit is gegaan van een drempelwaarde van 500 vogels.

Vraag: In kavelbesluit en MER ontbreekt toelichting op de drempelwaarde van 500 vogels. Hoeveel vogelslachtoffers wordt hiermee voorkomen en wat is het verwachte verlies in windproductie? Wij verzoeken u om deze toelichting toe te voegen aan het definitieve kavelbesluit.

6. Voorschrift 4.3a: Stilstandvoorziening

Voorschrift 4.3a Gedurende migratieperiodes brengt de vergunninghouder het aantal rotaties per minuut per windturbine terug tot minder dan twee tijdens het tijdvak in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden, aan te geven door de Minister voor Klimaat en Energie.

In voorschrift 4, lid 3 onder a, is niet beschreven hoe de minister dit "aan te geven" zal doen (hoe deze aanwijzing er uit ziet) en of dit bij besluit als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht ('Awb') gebeurt.

Verzoek (1): In het belang van de rechtszekerheid is van belang dat dit helder omschreven is, zodat vergunninghouder weet wanneer deze verplichting exact ontstaat en welke vorm van rechtsbescherming tegen de beslissing van de minister openstaat.

De bevoegdheid die in het voorschrift 4, lid 3 onder a aan de minister wordt gegeven is niet ingekaderd of geclausuleerd. Deze bevoegdheid mag - op aangeven van de minister - zonder dat de minister gebonden is aan enige voorwaarde, worden uitgeoefend. Gelet op de formulering van voorschrift 4, lid 3 onder a, ontstaat op aangeven dan direct een 'stilstandverplichting' voor vergunninghouders. Voor vergunninghouders is er geen enkele toetsing mogelijk.

Verzoek (2): Waarop de minister zijn aanwijzing dient te baseren moet daarom ook worden vastgelegd in voorschrift 4, lid 3 onder a, zodat het uitvoeren van deze (ingrijpende) bevoegdheid gekaderd is en toetsbaar voor vergunninghouders.

Verzoek (3): Eveneens in het belang van de rechtszekerheid (en handhaafbaarheid) dient in voorschrift 4, lid 3 onder a te worden gespecificeerd in de aanwijzing dat deze tijdig, minimaal 48 uur tevoren, kenbaar wordt gemaakt aan exploitanten en geldt voor een bepaald tijdvak dan wel hoe de start en het einde van de verplichting om het aantal rotaties terug te brengen, kenbaar is voor vergunninghouders.

In de toelichting in paragraaf 7.8.4 is opgenomen dat de toepassing van de stilstandvoorziening, zoals bedoeld in artikel 4 lid 3.a, in overleg met verschillende betrokkenen is geconcretiseerd in een protocol; “De toepassing van de stilstandvoorziening is in overleg met verschillende betrokkenen geconcretiseerd in een protocol.”

Vattenfall is als eigenaar en operator van windpark Hollandse Kust – Zuid één van de betrokkenen. De sector is inderdaad betrokken geweest bij het tot stand komen van een protocol (laatste versie 8.4 d.d. juli 2023). Naar de mening van de windparkeigenaren is de inhoud van dit protocol nog niet volledig en juist. Zo is de weergave van de rol van het expertteam niet conform de praktijk en is er geen overeenstemming over de minimale duur van een curtailment.

Daarnaast is de betrouwbaarheid van de start/stop procedure is op dit moment erg laag. Het voorspellingsmodel slaagt er niet goed in om accuraat de momenten waarin de drempelwaarde wordt overschreden, te voorspellen met een hoog aantal ‘false positives’ and ‘false negatives’ tot gevolg. De sectorpartijen zien verschillende mogelijkheden voor verbetering van de betrouwbaarheid. Het is voor ons van essentieel belang dat de betrokkenheid van de sector bij doorontwikkeling van de procedure stevig geborgd is. Om hiervoor te zorgen is het voorstel om aan het protocol een stappenplan voor aanpassing van het protocol toe te voegen.

Verzoek (4): Het verzoek is om, vóór vaststelling van het definitieve Kavelbesluit het protocol te verbeteren, waarbij gestreefd wordt naar overeenstemming over de inhoud met alle betrokkenen en waarbij in ieder geval een concreet stappenplan aan het protocol wordt toegevoegd waarin duidelijk wordt vastgelegd (SMART) hoe tot een “aangegeven door de Minister voor Klimaat en Energie”, zoals bedoeld in artikel 4.3a, wordt gekomen, inclusief het informeren en horen van betrokkenen als één van de te nemen stappen.

Verzoek (5): Daarnaast verzoeken wij om de hoofdzaken van de inhoud van het protocol, waaronder de betrokkenheid van exploitanten voorafgaand aan het tot stand komen van een “aangegeven door de Minister”, in het kavelbesluit op te nemen alsmede daarin te verwijzen dat de uitgewerkte inhoud van het protocol in een Beleidsregel ex 4:81 Awb wordt vastgelegd.

7. Voorschrift 4.3.c: Onderzoek naar effectiviteit van de stilstandvoorziening

Om de effectiviteit van de onderzoeksmaatregel voor de stilstandvoorziening te onderzoeken moet er ook gemeten worden als er stilstand is voorgeschreven, terwijl de stilstand op dat moment feitelijk niet toegepast wordt.

Verzoek: Om op te nemen dat er ten behoeve van het onderzoek naar de effectiviteit van de maatregel afgeweken mag worden van voorschrift 4.3a.

Voorschrift 4.3a protocol toepassen bij stilstandvoorziening

8. Voorschrift 4.4a definitie van cut-in speed (m/s)

Voorschrift 4.4a In nachten gedurende de periode als aangegeven in de onderstaande tabel, is de cut-in-windspeed op ashoogte van de windturbines aangepast, en bedraagt deze zoals weergegeven in de tabel.

Nacht	Cut-in speed [m/s]	Nacht	Cut-in speed [m/s]
226-228	4,7	265-267	5,5
229-231	4,8	268-270	5,5
232-234	5,0	271-273	5,4
235-237	5,2	274-276	5,3
238-240	5,3	277-279	5,1
241-243	5,4	280-282	5,0
244-246	5,5	283-285	4,9
247-249	5,5	286-288	4,7

Vraag: kunt u aangeven hoe de cut-in speed bepaald dient te worden? Is dit bijvoorbeeld een gemiddelde over een bepaalde periode of een waarde op een specifiek moment van de dag? Zo ja, kunt u de relevante periodes of momenten duiden waarover de input wordt opgeleverd?

9. Voorschrift 4.4b rotaties per minuut aanvaringslactoffers van vleermuizen op rotorhoogte

Voorschrift 4.4.b stelt: bij een windsnelheid lager dan de aangepaste cut-in-windspeed, bedoeld in onderdeel a, brengt de vergunninghouder in de nachten, bedoeld in onderdeel a, het aantal rotaties per minuut per windturbine omlaag tot minder dan één.

Dit voorschrift wijkt af van vergelijkbare voorschriften in vorige kavelbesluiten waarbij het aantal rotaties per minuut teruggebracht moest worden tot minder dan twee rotaties per minuut. Tevens ontbreekt er een toelichting hierop in het kavelbesluit.

Vraag: Kunt u toelichten waarom er voor vleermuizen gekozen is om het rotaties per minuut terug te brengen naar 1 rpm?

Voorstel: Wij zien geen ecologisch onderbouwde reden waarom dit noodzakelijk is en daarom verzoeken wij u het voorschrift aan te passen naar 'Voorschrift 4.4.b stelt dat bij een windsnelheid lager dan de aangepaste cut-in-windspeed, bedoeld in onderdeel a, de vergunninghouder in de nachten, bedoeld in onderdeel a, het aantal rotaties per minuut per windturbine omlaag brengt tot minder dan twee.'

10. Voorschrift 4.4e onderzoek naar aanwezigheid vleermuizen tijdens stilstandvoorziening

Voorschrift 4.4e stelt dat voor ten minste 5 jaar tussen 1 maart en 30 november moet worden onderzocht hoe maatregel 4.4a. de aanwezigheid van vleermuizen in de nacht beïnvloedt.

Vraag: Waarom is er gekozen voor de periode maart-november, terwijl de stilstandvoorziening en vleermuistrek van augustus tot november is?

11. Voorschrift 4.4.g

De meetapparatuur wordt geplaatst op drie verschillende hoogtes per windturbine, te weten:

- op 20-35 meter boven zeeniveau,
- op of aan de gondel,
- op een andere hoogte binnen het door de rotor bestreken gebied.

Verzoek: Meetapparatuur plaatsen op een andere hoogte binnen het rotor bestreken gebied is niet mogelijk vanwege veiligheidsredenen. We verzoeken u om het voorschrift aan te passen.

12. Voorschrift 4.3.i., 4.4.k., 4.4.j. Maritieme Informatievoorziening Servicepunt (MIVSP) standaarden

Voorschrift 4.3.i, k 4.4.j verwijzen naar MIVSP-standaarden. Ook in de concept regeling vergunningverlening (pagina 20) wordt aanvrager gevraagd om aan te sluiten bij de standaarden en werkwijzen van MIVSP.

Vraag: Zijn de MIVSP-standaarden openbaar toegankelijk? Zo ja, waar zijn deze terug te vinden? Zo nee, kunnen de standaarden met ons worden gedeeld? Als dit niet kan, kunt u dan het voorschrift en de concept regeling vergunningverlening op dit punt herzien? Nadrukkelijk verzoeken wij u om ofwel deze informatie uiterlijk in oktober 2023 beschikbaar te stellen ofwel het aansluiten op MIVSP uit de tenderregeling te verwijderen (tabel 6, aspect 0.II (onderzoek en monitoring) lid E).

13. Voorschrift 4.8a, maatregelen voor de bescherming van archeologie

Voorschrift 4 lid 8a is exact hetzelfde voor Alpha als voor Beta. Het voorschrift lijkt te verwijzen naar het totaal aantal objecten in beide kavels zoals vermeld in de bijlage van dit voorschrift.

Kunt u bevestigen dat 12 locaties met mogelijk archeologisch waardevolle objecten en de 261 begraven ijzerhoudende objecten het aantal locaties zijn van mogelijk archeologische objecten en ijzerhoudende objecten die vermeden dienen te worden? En kunt u aangegeven wat het aantal locaties en objecten is dat vermeden dient te worden voor Alpha en Beta afzonderlijk?

14. Voorschrift 4.9.c. Informatieblad aanduiding offshore windturbines en offshore windparken

Uit informatieblad blijkt dat er afgeweken kan worden van het informatieblad indien kan worden aangetoond dat de veiligheid van het luchtverkeer met deze afwijking niet in gevaar wordt gebracht en sprake is van een gelijkwaardig veiligheidsniveau als beoogd in dit informatieblad. Dit dient door de partij welke van dit informatieblad af wil wijken door middel van een aeronautische studie te worden onderbouwd. De voorgenomen afwijking dient ter instemming aan de Inspectie te worden voorgelegd.

Vraag: Hoe verhoudt deze eis zich tot de voorwaarde in de conceptregeling vergunningverlening die stelt dat de aanvrager geen voorbehouden dient op te nemen voor het kunnen uitvoeren van een activiteit?

Verzoek: graag een juridische onderbouwing in de toelichting hoe juridisch gezien in het kavelbesluit, onder 4.9c. kan worden afgeweken van het Waterbesluit. Daarnaast verzoeken wij om de inhoud van het Informatieblad in een Beleidsregel ex 4:81 AWB vast te leggen.

15. Voorschrift 5.1: Delen van data voor eigen onderzoeksdoeleinden

De Rijksoverheid zal de kosten voor de aanschaf en het onderhoud van één vogeldetectiesysteem (met meerdere onderdelen) voor zijn rekening nemen. De vergunninghouder dient (zonder financiële tegenprestatie) mee te werken aan de plaatsing en installatie van de apparatuur. Deze medewerkingsplicht is opgenomen in voorschrift 5, eerste lid, en nader toegelicht in paragraaf 6.18.3.

Vraag: Kunnen de data van dat systeem ook worden gebruikt ter aanvulling van eigen onderzoek van der vergunninghouder/ vereisten in criteria?

II) Zienswijze toelichting

16. Paragraaf 4.3.1 Steenbestorting gravity based funderingen

In de toelichting van het kavelbesluit paragraaf 4.3.1 staat “*Met uitzondering van de gravity based fundering wordt ter bescherming van de funderingen een erosiebescherming, doorgaans in de vorm van steenbestorting, aangebracht.*”

Dit is feitelijk onjuist, omdat ook bij gravity based funderingen steenbestorting wordt toegepast.

Verzoek: om de toelichting aan te passen gebaseerd op bovenstaand, en daarmee is voorschrift 4.7 ook van toepassing bij het toepassen van dit type fundaties.

17. Paragraaf 4.4.4. Veiligheidszones rond turbines en kabels

In de toelichting van het kavelbesluit wordt de veiligheidszone beschreven als de zone van maximaal 500 meter rondom een installatie in de territoriale zee en EEZ, gebaseerd op artikel 60, vierde lid, van het VN Zeerechtverdrag en artikel 6.10 Waterwet.

Uit de toelichting blijkt dat tijdens de bouw- en verwijderingsfase een toegangsverbod met enkele uitzonderingen van toepassing wordt.

Hieruit blijkt niet wat de veiligheidszones zijn rond turbines en kabels wanneer het park operationeel is.

Verzoek: Graag in het kavelbesluit opnemen hoeveel meter de veiligheidszones zullen worden vastgesteld, tijdens bouw- en verwijdering, én tijdens de operationele fase. Zullen de veiligheidszones in alle fasen worden gelegd rondom de buitenranden van het windpark? En welke uitzonderingen zullen van toepassing zijn?

18. Paragraaf 7.3.1 Gegevens vogeldichtheden en turbineparameters waarop aanvaringsmodel is gebaseerd.

In het kavelbesluit paragraaf 7.3.1 wordt het maximumaantal aanvaringsslachtoffers voor de verschillende niet-broedvogels tijdens het trekseizoen aangegeven.

Op basis van onze eigen berekeningen komen we op andere aantallen uit. Dit kan eventueel te maken hebben met aannames en inputparameters die zijn toegepast in het model.

In het MER en de bijlage van het MER ontbreken de inputparameters die zijn toegepast waardoor de berekening van het aantal aanvaringsslachtoffers niet goed herleidbaar is.

Voor de aannames van de turbines wordt verwezen naar een studie van Potiek et al. 2022b, vervolgens wordt in dit rapport verwezen naar een Excel-document (‘scenario KEC 4.0 versie 8.xlsx’) en een memo (Memo Scenario en varianten KEC 4 17-5 definitief.docx).

Voor de distributie van de vlieghoogte wordt in het MER verwezen naar tabel 6.6 in bijlage 4, maar er is geen tabel 6.6. De aannames voor de vlieghoogtedistributie zijn cruciaal voor het bepalen van het aantal aanvaringsslachtoffers onder vogels.

Tabel 6.1 van bijlage 4 geeft een overzicht van de tweemaandelijke dichtheden maar is er niet aangegeven welke dichtheden zijn aangenomen voor de tussenliggende maanden. Terwijl er wel voor iedere maand vogelslachtoffers bepaald worden (tabel 8.2a van bijlage 4).

Verzoek (1): Graag ontvangen wij **op zo kort mogelijke termijn** een volledig overzicht van de inputparameters die zijn toegepast in het model waarbij het meest belangrijk zijn: de windturbine-parameters van de verschillende varianten, de vlieghoogtedistributie per vogelsoort

en de vogeldichtheid per vogelsoort per maand. Dit kan door het beschikbaar stellen van een Excel spreadsheet met de inputgegevens voor het collision risk model waarop de aanvaringssslachtoffers zijn bepaald.

Verzoek (2): Daarbij verzoeken wij u om het MER-hoofdstuk 6.4.3 aan te passen waarin verwezen wordt naar tabel 6.6 met de correcte verwijzing.

19. Paragraaf 7.3.3: geluidsnorm in 160 dB

Paragraaf 7.3.3 in het KEC 4.0 en in de bandbreedte als voorgesteld in de NRD is in eerste instantie de geluidsnorm van 160 dB re 1 $\mu\text{Pa}2\text{s}$ SELss (op 750 meter van de geluidsbron) gehanteerd. Het betreft een uitvloeisel van de afspraak in het Noordzeeakkoord om de ervaringen van Duitsland met een vergelijkbare geluidsnormering te betrekken met als doel te bekijken of gelijktrekken van de geluidsnorm mogelijk is.

De bovenstaande tekst uit de toelichting is niet helemaal juist: In Duitsland is het geen single strike SEL, maar mag voor een bepaald % van de fundaties worden afgeweken van deze geluidsnorm. Daarmee is het hanteren van een norm van 160 dB re 1 $\mu\text{Pa}2\text{s}$ SELss (op 750 meter van de geluidsbron) niet gelijk aan de geluidsnorm die toegepast wordt in Duitsland.

Verzoek: om een toelichting en uiteindelijke geluidsnorm te ontvangen, conform de ervaringen uit Duitsland.

20. Paragraaf 7.8.3: Verminderen aanvaringen vleermuizen

Paragraaf 7.8.3. stelt: *"De vergunninghouder dient dan ook aan te sluiten bij de standaarden en werkwijzen uit Wozep."*

Vraag: in hoeverre worden er eisen/voorwaarden van Wozep gesteld aan de (meet)apparatuur?

21. Toelichting kavelbesluit 7.8.6.2

Toelichting van het kavelbesluit 7.8.6.2 beschrijft voor welke soorten een onderzoeksplicht geldt naar aanvaringen en uitwijkgedrag. Daar staat ook de grote jager bij.

Echter, in het MER voor kavel Beta staat over de grote jager: '...zijn voor de grote jager geen slachtoffers verwacht in kavel I en kavel II van IJmuiden Ver' en ook 'De dichtheden zijn gebruikt in modelberekeningen waaruit een gemodelleerd aantal slachtoffers per soort volgt.

Uit deze berekeningen blijkt tevens dat voor sommige soorten geen aanvaringssslachtoffers worden berekend die kavel I en II van windenergiegebied IJmuiden Ver wel als regulier overwinteringsgebied gebruiken (zoals noordse stormvogel en grote jager). De vlieghoogtes van deze soorten ten opzichte van de geplande windturbinegroottes zijn namelijk zo laag dat geen slachtoffers zijn te verwachten'.

Vraag: Bovenstaand in acht nemend, geldt de onderzoekplicht nog steeds voor de grote jager? Indien dat wel geldt: kunt u bevestigen dat het onrealistisch is om te verwachten dat het onderzoek zal leiden tot statistisch significante uitkomsten?

Hoogachtend,

Verzonden: 10/17/2023 6:48:00 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee - IJmuiden Ver kavels Alpha en Beta - ontwerp-kavelbesluiten

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Land:

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens:

Organisatie: Nederlandse WindEnergie Associatie

Op welk ontwerpbesluit(en) heeft uw zienswijze betrekking?

Zie bijlage

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Consultatie reactie NWEA 'zienswijze ontwerp Kavelbesluit IJmuiden Ver Alpha en Beta'

Voorschriftgewijze feedback:

Voorschrift	Onderwerp	Originele tekst	Opmerkingen/Voorstel
3	Baseline MER	3. In het windpark worden windturbines geplaatst met, per windturbine, een geïnstalleerd vermogen van ten minste 15 MW.	In criterium 1.1 van de tenderregeling voor IJmuiden Ver Alpha wordt aangegeven dat voor de base case uitgegaan moet worden van de berekeningen in de MER. De MER schetst 2 scenario's, 1 op basis van 15MW turbines, en 1 op basis van 20MW turbines. Is onze aanname correct dat voor de base case uitgegaan wordt van de "worst case", i.e. 15MW turbines?
4.1	Installatie technieken voor fundatie installatie	b) Indien sprake is van een andere installatietechniek dan heien, maakt de vergunninghouder gebruik van een of meer op de relevante frequenties afgesteld(e) akoestisch(e) afschrikmiddel(en) gedurende een half uur voor het begin van de werkzaamheden, alsmede gedurende de eerste vijf minuten van de werkzaamheden.	Voor installatietechnieken die niet gebaseerd zijn op pile-driving wordt gebruik van acoustic deterrent devices (ADDs) voorgeschreven. Deze ADDs kunnen echter meer geluid (en dus meer verstoring) produceren dan de gekozen installatietechniek wat in meer verstoring dan nodig kan resulteren. Als dit het geval is, is de ontwikkelaar dan alsnog gebonden aan het gebruik van ADDs?
4.4	Stilstand vleermuizentrek	a) In nachten gedurende de periode als aangegeven in de onderstaande tabel, is de cut-in-windspeed op ashoogte van de windturbines aangepast, en bedraagt deze zoals weergegeven in de tabel.	Ten opzichte van het kavelbesluit voor Hollandse Kust West is het energie verlies op basis van rapport ' Bat curtailment IJmuiden Ver' van Bureau Waardenburg (19-12-2022) als gevolg van de stilstand voorziening toegenomen. Wat is de redenatie achter de keuze voor 40% vermindering vleermuis slachtoffers in dit achterliggende rapport met daaraan gekoppeld productieverlies? Kan deze redenatie worden toegevoegd aan het kavelbesluit? Waarom is het hoger aantal curtailment uren vanuit ecologisch perspectief "nodig"? Kan in het kavelbesluit worden opgenomen dat vervolgonderzoek naar aanvaringen van vleermuizen, waaruit blijkt dat minder vleermuizen dan gedacht in aanvaring met turbines komen, zal leiden tot wijziging van het voorschrift, zodat het vastgestelde doel met minder uren curtailment kan worden bereikt?

4.5		<p>In 4.5 is vastgelegd dat de bij de aanleg, beheer-, onderhoud- en verwijderingswerkzaamheden stikstofdeposities in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden volledig worden voorkomen. De vergunninghouder geeft in plannen van aanpak aan welke werk- en vaartuigen in de verschillende fasen van het project worden ingezet en toont middels een AERIUS berekening aan dat de stikstofdepositie in de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden als gevolg van de inzet van vaar- en werktuigen in deze afzonderlijke fasen niet meer dan 0,00 mol N/ha/jr bedraagt.</p>	Zie 7.8.7
4.9	Wetgeving voor kleur turbine bladen en ADLS	<p>c) Onverminderd onderdelen a en b, en in afwijking van artikel 6.16h, tweede lid, van het Waterbesluit, stelt de vergunninghouder het verlichtingsplan, bedoeld in artikel 6.16d, eerste lid, onderdeel d, van het Waterbesluit, op in overeenstemming met het informatieblad 'Aanduiding offshore windturbines en offshore windparken in relatie tot luchtvaartveiligheid' en de IALA-richtlijn G1162.</p>	<p>Ipv het direct opnemen van eisen mbt het dimmen van verlichting en kleuren van de mast, gondel en bladen in het kavelbesluit (zoals voorheen gedaan) wordt er nu verwezen naar andere regelgeving.</p> <p>In de tender wordt gevraagd om het toepassen van ADLS en bladkleuren die in strijd kunnen zijn met dergelijke andere regelgeving.</p> <p>Er vormt zich op deze wijze een risico dat de bouw van het park moet starten zonder ADLS/alternatieve bladkleuren toe te kunnen passen. Als op een later moment kennis beschikbaar komt die toepassing ADLS/alternatieve bladkleuren wel mogelijk maakt zal retrofitting nodig zijn, hetgeen additionele kosten, technische risico's en HSE risico's met zich meebrengt.</p> <p>Kan toelichting gegeven worden op hoe de overheid zich inspant om retrofitting onnodig te maken? En onder welke voorwaarden acht de overheid retrofitting (met de daaraan gekoppelde kosten en risico's) überhaupt wenselijk?</p>

1. 4.3	Start-stop migrerende vogels	<p>Begripsbepalingen:</p> <p>1. drempelwaarde: een door de Minister voor Klimaat en Energie in overleg met de Minister voor Natuur en Stikstof bepaalde waarde van vogeldichtheid van 500 vogels op rotorhoogte per kilometer per uur;</p> <p>Voorschrift 4.3:</p> <p>4.3.a) Gedurende migratieperiodes brengt de vergunninghouder het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terug tijdens het tijdvak in de nacht waarin de drempelwaarde wordt overschreden, aan te geven door de Minister voor Klimaat en Energie.</p>	<p>Kan in het kavelbesluit de keuze voor een drempelwaarde van 500 vogels/km/u worden toegelicht?</p> <p>Kan in het kavelbesluit worden opgenomen op basis van welke parameters/gegevens/nieuwe inzichten/principes de minister van Klimaat en Energie kan besluiten tot wijziging van de drempelwaarde?</p> <p>Klopt de lezing dat een door de minister vastgestelde drempelwaarde pas rechtsgeldig is als deze ook in het kavelbesluit wordt opgenomen middels een wijziging?</p>
5.1.c			Graag een indicatie geven van wat de verwachting is m.b.t. het verlenen van toegang ten behoeve voorschrift 5, qua hoeveelheid personen en frequentie van benodigde toegang.
Voorschrift 4.7 b en 4.7.c, p 100 Para. 7.8.8, p 87			'Het ontwerp is zodanig dat de sedimentatie in de holtes wordt geminimaliseerd': Gezien het feit dat het Ijmuiden Ver alpha & beta gebied zeer dynamisch is, is het praktisch gezien heel moeilijk om aan deze eis te voldoen. Voorstel om 4.7.b en 4.7.c zo te formuleren dat dit voorschrift een inspanning behelst waarbij de ontwikkelaar wordt aangemoedigd om zo functioneel mogelijke maatregelen te nemen ter vergroting van de geschikte habitat in de Noordzee; maar de verplichting te schrappen om sedimentatie in de holtes te minimaliseren.
MER kavel Alpha	Input voor Collision Risk Model	<p>Bijlage 4 – Achtergrondrapport Vogels en Vleermuizen</p> <p>Bijlage 5 – Aanvullende ecologische analyse jan-van-gent</p>	<p>Niet alle informatie die nodig is voor toepassing van het collision risk model wordt gegeven in de MER.</p> <p>Informatie die ontbreekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nachtelijke activiteit - Basis- en uitgebreide vermijdingspercentages (plus sd)

			<ul style="list-style-type: none"> - Aandeel vogels op aanvaringsrisicohoogte (plus sd) - Soortendichtheid voor alle maanden - Betreft dit de dichtheid van vliegende vogels of alle vogels in het gebied?
Kavel Alpha			Graag een tijdsindicatie geven wanneer de "handreiking gebiedspaspoort" te verwachten is.
6.13			Graag een tijdsindicatie geven van het moment dat visserij in het IJmuiden Ver gebied verboden is.
6.17 p 51-53			Gelden de genoemde veiligheidseisen onder 6.17 ook voor de IT benodigd voor ecologische monitoring?
6.18 p 54			Graag tekst toevoegen over waar MISVP en WOZEP protocollen, standaarden etc. gevonden kunnen worden. Bij voorkeur zijn deze te vinden op de RVO website.
6.18 p 55			Graag duidelijk aangeven wat verwacht wordt van welke partij in de uitvoering van het voorgestelde onderzoek. Wordt dit alleen door WOZEP onderzoekers gedaan of mag het ook worden gedaan door het consortium van het bid, of wordt verwacht dat het consortium dat in samenwerking met WOZEP doet?
7 p 104			Termen als 'economische veiligheid', 'weerbaarheid op een passend niveau' en 'de te beschermen belangen' zijn erg generiek. Graag zouden we dit specifieker gedefinieerd zien met duidelijkere benchmarks
7.3a p 104			<p>Graag meer detail en afbakening m.b.t. de belangen die moeten worden beschermd. Heeft dit betrekking op de fysieke assets, of ook immateriële belangen zoals 'reputatie' of 'intellectueel eigendom'?</p> <p>Zijn er specifieke statelijke actoren die bijzonder zorgwekkend zijn? Moet de strategie zich richten op potentiële dreigingen van alle statelijke actoren of zich richten op specifieke landen of entiteiten?</p> <p>Hoe wordt veerkracht gekwantificeerd of gemeten? Zijn er specifieke benchmarks of normen waaraan moet worden voldaan?</p>

7.3.d p 104			Welk detailniveau wordt verwacht in de beschrijving van fysieke beveiliging? Moet dit specifieke technologieën, protocollen en procedures omvatten?
7.3.1 p 59			In het kavelbesluit wordt voor drieteenmeeuw het aantal 17 bij aanvaringen genoemd, terwijl in de MER het getal 18 wordt genoemd (tabel 6.24). Kunnen we uitgaan van het aantal 18 in de MER?
7.3.3. 7.3.4.	Onderwatergeluid	Bruinvis Gewone en grijze zeehond	<p>- De gedachte om de grootte van bruinvisverstoringsdagen te introduceren om geluid te reguleren als aanvulling op de SELs op 750 m afstand spreekt ons aan omdat daarmee een relatie wordt gelegd met het welzijn van de populatie. Het aantal bruinvisverstoringsdagen dient berekend te worden door een zeezoogdierdeskundige, kunt u dit aanpassen in een 'deskundige' of 'ter zake deskundige'. We hebben daarvoor de volgende motivatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Onduidelijk welke personen een berekening mogen maken, zeezoogdierdeskundige is geen erkende beroepsgroep (kun je ook zeezoogdierdeskundige zijn als je niets van bruinvissen weet?) o Consistentie in het besluit, bij het onderdeel Waterkwaliteit wordt eveneens zonder nadere aanduiding gesproken over een 'deskundige', net als bij de vleermuizenmonitoring en vogelmonitoring o Onlogisch, de berekening van het geluidniveau zou door een (ook) akoestisch deskundige uitgevoerd moeten worden o Principiëler is het volgende, een bruinvisdeskundige/zeezoogdierdeskundige kan mogelijk aangeven wanneer een bruinvis wordt verstoord, echter, verschillende deskundigen zullen verstoring verschillend kwantificeren. Verstoring is subjectief. Die subjectiviteit hoort niet in een grenswaarde thuis. Een grenswaarde (in dit geval het aantal toelaatbare bruinvisverstoringsdagen) wordt door het bevoegd gezag, weliswaar onderbouwd, maar toch op subjectieve wijze vastgesteld, daarbij zijn zeker zeezoogdierdeskundigen

			<p>nodig. Met een vastgestelde grenswaarde kan vervolgens objectief door een zake kundig personen getoetst worden of aan die grenswaarde wordt voldaan, dan is de zeezoogdierdeskundige niet meer essentieel. Samenvattend, met de eis van een zeezoogdierdeskundige voor de berekening ontstaat een ongelijk speelveld voor verschillende aanbieders.</p> <p>- Voor een optimaal ontwerp dient het beoordelingskader helder te zijn, de ontwerpers moeten zelf de beschikking krijgen over de benodigde data en berekeningsmethodieken om het installatie ontwerp te kunnen optimaliseren. Hierbij het verzoek om de bruinvisverdeling in de Noordzee, het hindercriterium en de spectrale overdracht eenvoudig algemeen beschikbaar te stellen.</p>
7.3.5. p 66			<p>Graag een zin toevoegen met of er een kaart of data van zandspiering dichtheden beschikbaar is en komt voor het IJmuiden Ver gebied.</p>
7.8.4 p 80			<p>De Minister voor Klimaat en Energie geeft een signaal binnen migratieperiodes af voor een tijdvak tijdens nachten waarin de vogeldichtheid een vastgestelde drempelwaarde overschrijdt. Kunt u aangeven wat de 'vastgestelde drempelwaarde' is en wat de verwachting is m.b.t. hoe vaak deze overschreden wordt?</p>
7.8.7	Stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden	<p>Om de depositie van stikstof in de Nederlandse Natura 2000-gebieden te beperken is in dit kavelbesluit een verplichting opgenomen om stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden volledig te voorkomen (voorschrift 4, vijfde lid). Om stikstofdepositie in de daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden te voorkomen als gevolg van de inzet van vaar- en werktuigen tijdens de aanlegfase, onderhoud- en beheerfase en de verwijderingsfase van het windpark, is in voorschrift 4, vijfde lid, vastgelegd dat de vergunninghouder daartoe emissie-arme werk- en</p>	<p>Refererende naar 4.5 en 7.8.7 Het MER (pag 300/327) zegt:</p> <p>AERIUS berekent de depositie tot maximaal 25 km van de bron. De kleinste afstand tussen het windenergiegebied IJmuiden Ver en het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied (Schoorlse Duinen) bedraagt ruim 62 km (zie bijlage VII voor de Aeries-berekeningen). Er wordt daarom geen bijdrage voor de tijdelijke aanlegfase berekend. Vaarbewegingen van en naar het plangebied gaan, vanaf het bestaande doorgaande (vaar)wegennet, op in het heersende verkeersbeeld.</p> <p><i>NB: Wordt hiermee impliciet aangegeven dat de Bruine Bank niet stikstofgevoelig is?</i></p>

		<p>vaartuigen inzet en de afwezigheid van stikstofdeposities aantoont middels een berekening via de AERIUS-rekentool.</p>	<p>Uit de berekeningen met AERIUS Calculator (versie 2021) blijkt dat gepland en ongepland onderhoud tijdens de gebruiksfase naar verwachting niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie (0,00 mol N/ha/j). Significante effecten op beschermde habitattypen en soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten. Dat betekent concreet dat, binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, kavel III/IV op het gebied van stikstofdepositie uitvoerbaar is.</p> <p>Onze vraag: <i>Op basis van hetgeen in kavelbesluit en MER is aangegeven kunnen we hieruit dan concluderen dat de uitkomst van de Aerijs berekening altijd zal aantonen dat we binnen de norm blijven omdat de stikstofgevoelige gebieden te ver weg liggen?</i></p>
7.8.8.			<p>Voorstel om sabellaria in paragraaf 7.8.8 toe te voegen (in ieder geval in aanvulling op oesters) Graag motivatie geven hoe deze locaties (die ook nog sedimentvrij) moeten zijn, kunnen bijdragen aan Sabellaria herstel.</p>
7.8.8, p 87 en voorschrift 4.7.c pp 100			<p>Graag motiveren en verduidelijken waarom en hoe aan deze eis voldaan moet worden en wat wordt bedoeld met minimale sedimentatie. De zanddynamiek maakt dat aan de randen van de scour protection altijd sedimentatie zal optreden en waar geen sedimentatie optreedt zal altijd zand passeren.</p>
7.8.8. p 87			<p>Om elke vorm van scour protection komen ontgrondingskuilen voor. Een manier om verdere ondermijning te voorkomen is door te werken met een falling apron. Kan worden aangegeven of a falling apron een toelaatbare constructie is en kan nader worden aangegeven welke mate van ontgroning nog acceptabel is. Kan ook worden aangegeven hoe deze eis moet worden geïnterpreteerd in het geval geen scour protection nodig wordt geacht.</p> <p>Graag verduidelijken wat valt onder 'constructies' en 'installaties' waar een watervergunning voor nodig is. Betreft dat bijvoorbeeld ook het plaatsen van ecostructuren die vanwege een andere eis buiten de directe hydrodynamische invloedsfeer van de windturbine en zijn scour protection moeten worden geplaatst.</p>

